

Řez ovocných dřevin

Jádroviny

Ing. Vojtěch Ptáček, Ph.D.

ptacek-vojta@seznam.cz

www.vojtaptacek.webnode.cz

www.stareodrudy.cz

➔ Řez ovocných dřevin

➔ Mapování ovocných dřevin

➔ Ochrana ovocných dřevin

➔ Používaná literatura

➔ Ke stažení

➔ články a publikace

Vyhledávání

Kontakt

Ing. Vojtěch Ptáček, Ph.D.

Jílové u Prahy

723 806 701

ptacek-vojta@seznam.cz

Štítky

[instruktáž](#) [vycházka](#)
[přednášky](#) [PF](#) [odrůda roku](#)
[výstavy](#) [podcast](#) [ČSOP](#) [staré](#)
[odrůdy](#) [peckoviny](#) [jádroviny](#)

Novinky

Akce léto-podzim 2024

25.07.2024 21:03

15.-17.8. Letní jádroviny ([Leták ZDE](#))

14.-15.9. Pomologické dny Průhonice Chotobuz ([leták ZDE](#)) -
stup skrze Průhonický park

16.9 po Komentovaná vycházka Na Klíčově od 18h.

[přihlašování zde](#)

21.9 so Jablkobraní Ctěnice (Praha) - organizuje Ctěnice a [Na](#)
[Ovoce](#)

28.9 so Jablkobraní na Klíčově (Praha) - Organizuje [Na Ovoce](#)

3.-6.10. Zemská výstava Olomouc - Flora Olomouc [Zemská](#)
[výstava Olomouc 2024.pdf](#)

10.10. čt Degustace starých odrůd Jílovska - Muzeu v Jílovém
u Prahy od 18h [2024-muzeum.jpg](#)

11.10 pá přednáška na téma Staré odrůdy a záchrana
genofundu - Jablka vzpomínek, Geopark Ralsko. od 18h ([letáček](#)
[ZDE](#))

12.10 so Stanice mladých přírodovědců, DDM Praha.
Anděl. ddmp Praha.cz/stanice-prirodovedcu/Kalendar_akci?id=14558

13.10 ne Komentovaná vycházka po Břevnovské genofondové
ploše (Praha) POZOR ZMĚNA TERMÍNU NA 13.10. [Vycházka do sadu](#)
[Břevnov 10-2024.pdf](#)

7.11. čt Výběr a výsadba ovocného stromu - Přednáška v
muzeu v Jílovém u Prahy od 18h [2024-muzeum.jpg](#)

Nabízím:

- Řez ovocných dřevin
- Výsadby ovocných dřevin
- Zahradnické práce
- Vedení odborných seminářů s ovocnářskou tematikou
- Určování odrůd ovocných dřevin
- Ovocné programy pro MŠ a ZŠ
- Přednášky o jedlých i jedovatých rostlinách
- Tvorbu doplňkových materiálů

Ovocnářské kalendárium

měsíční periodikum o pracích v ovocné zahradě.

[Vzorek ke stažení zde \(2019/12\)](#)

Kalendárium

Přihlaste se k odběru
Ovocnářského kalendária:

Váš e-mail *

@

Odeslat

Zálesácké vaření aneb

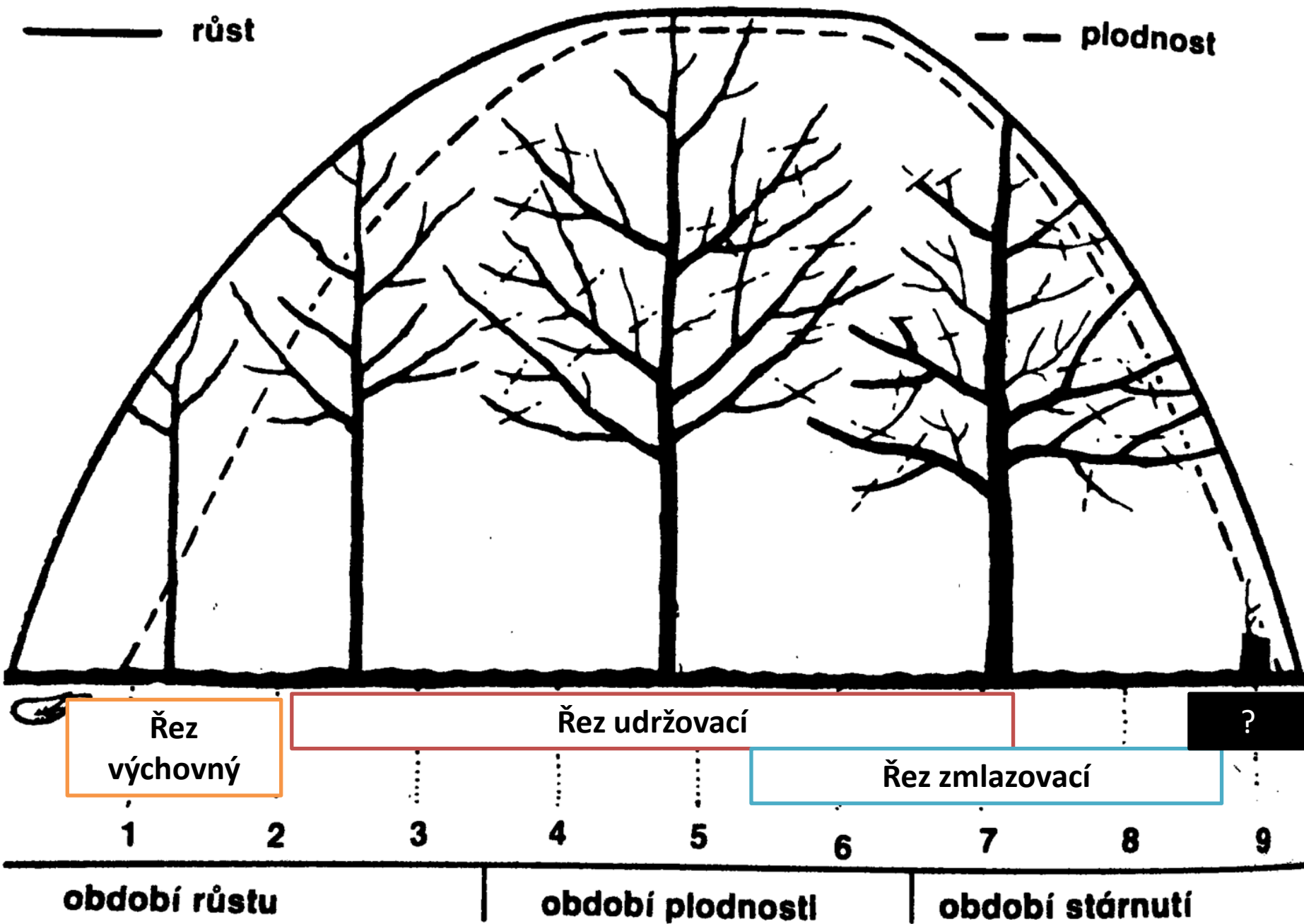
Než začnete řezat

- Ovocný druh
- Podnož
- Odrůda
- Stanoviště
- Tvar stromu: zákrsek, vřeteno, palmeta, ...
- Čeho chci dosáhnout -> typy řezu

— růst

- - plodnost

Dle ovocného druhu

- **Jádroviny**
 - jabloň, hrušeň
 - zimní řez a letní jako doplňkový
- **Peckoviny**
 - slivoň, meruňka, broskvoň, třešeň, višeň, ořešák
 - pozdně zimní řez a letní jako doplňkový
- **Drobné ovoce**
 - rybíz, josta, angrešt, maliník, ostružiník, arónie
 - zimní řez

Dle ročního období

Zimní řez

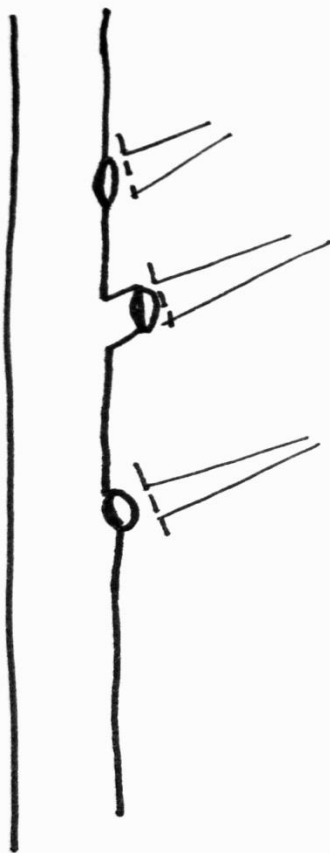
- V době vegetačního klidu
- Podpora vegetativního růstu, regulace plodnosti
- Tvarování koruny
- Zimní (jádroviny)
- Pozdně zimní = předjarní (peckoviny)

Letní řez

- V době vegetace
- Ztlumení vegetativního růstu
- Zkrácení letorostů -> podpora tvorby plodonosného obrostu
- Prosvětlení koruny (průklest) -> vybarvení plodů

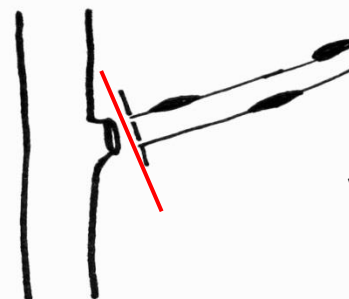
Kde říznout

Na větvní kroužek

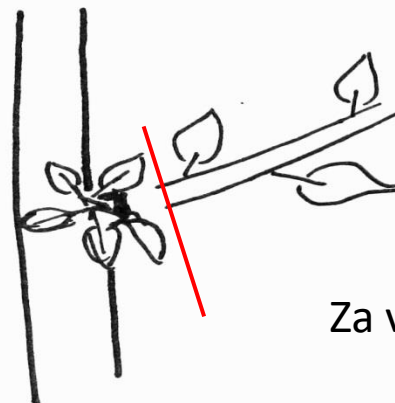

- Podříznuté očku
- Pahýl
- Správně

Na patku

v zimě

Za vegetace

Výchovný řez

Výsadba

Seříznutí kořenů

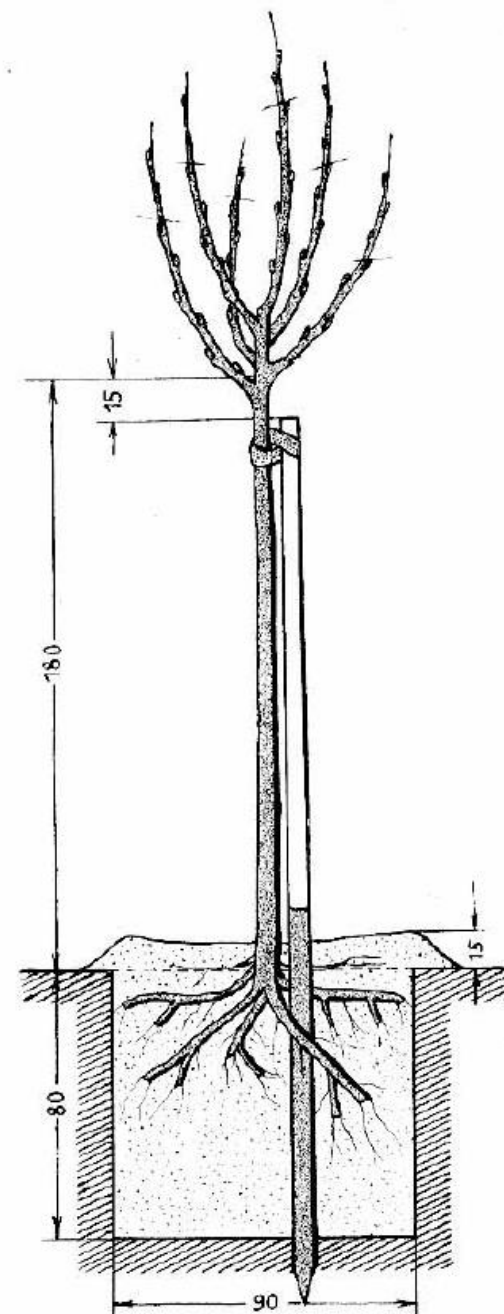
- Na zdravé pletivo
- Řezné rány co nejmenší

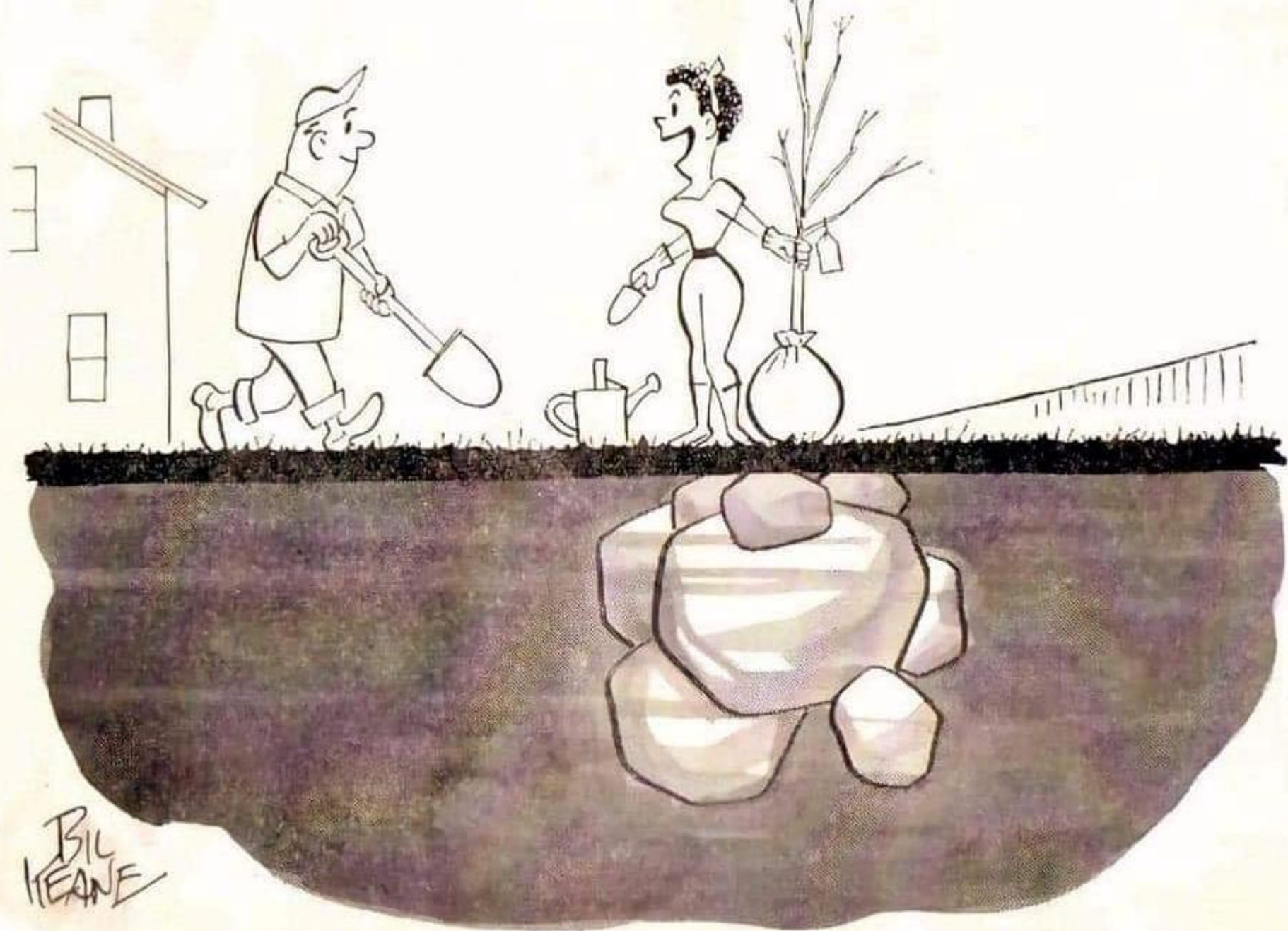
Vlastní výsadba

- 2 osoby
- hloubka jako ve školce
- protřepávání
- Přišlápnutí

Volné přivázání ke kůlu

Zálivka dle potřeby (termínu)

“Let’s plant it right here.”

Roubování v korunce

Bernoty

Rod, druh a odrůda: **Slivoň 'President'**

Prunus domestica

podnož myrob.

Kategorie:

CAC

Partie: 5-13-1945

jakost: EU země původu: PL

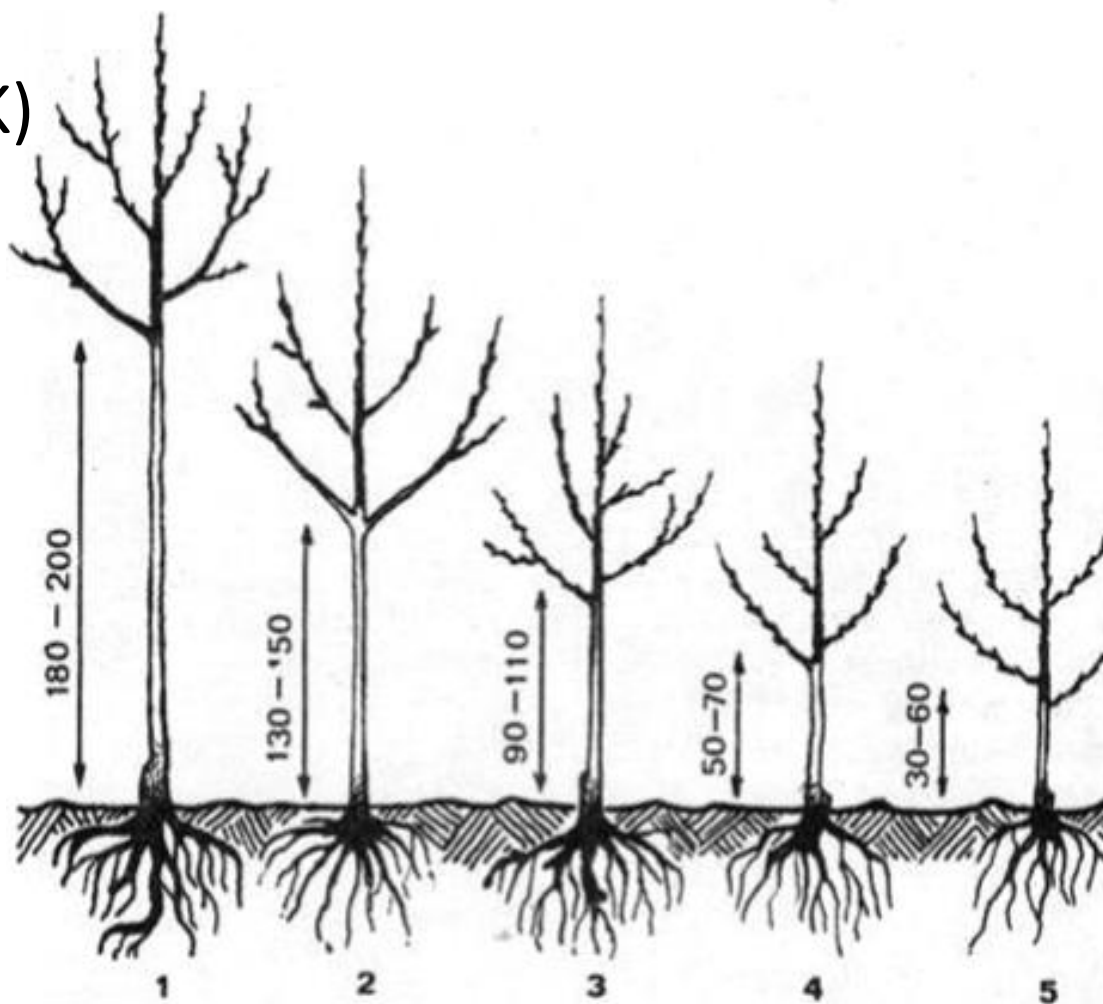
Reg. č. dodavatele: 18/03/125

EU Bestlinelókařský pas

č. uznávacího listu: 18/10/27 00000

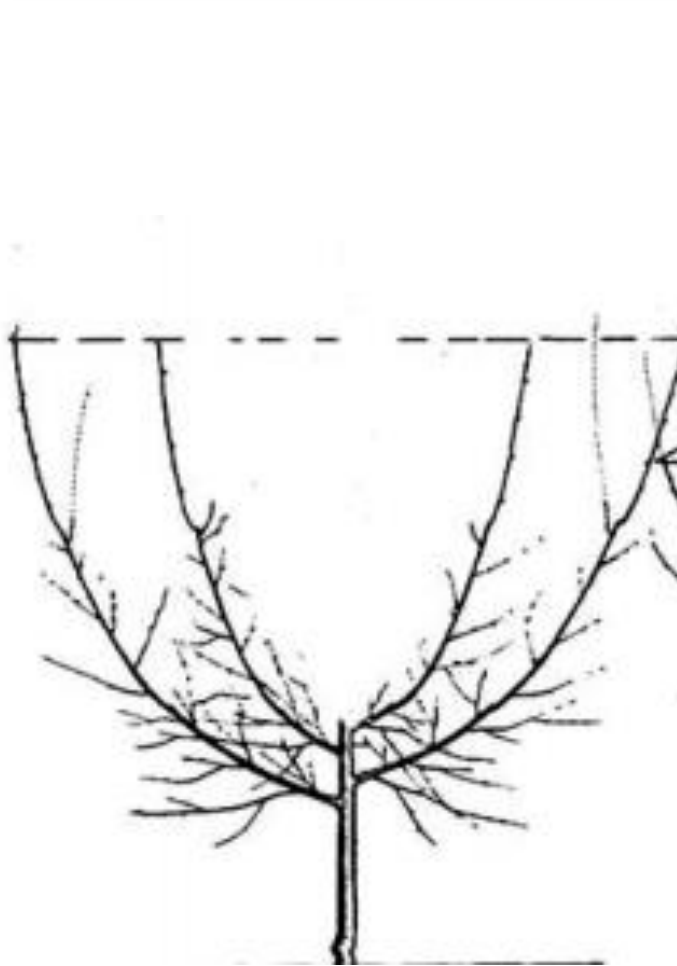
Výška kmínku

1. Vysokokmen (VK)
2. Polokmen (PK)
3. Čtvrtkmen (ČK)
4. Zákrsek (Z)
5. Vřeteno (V)

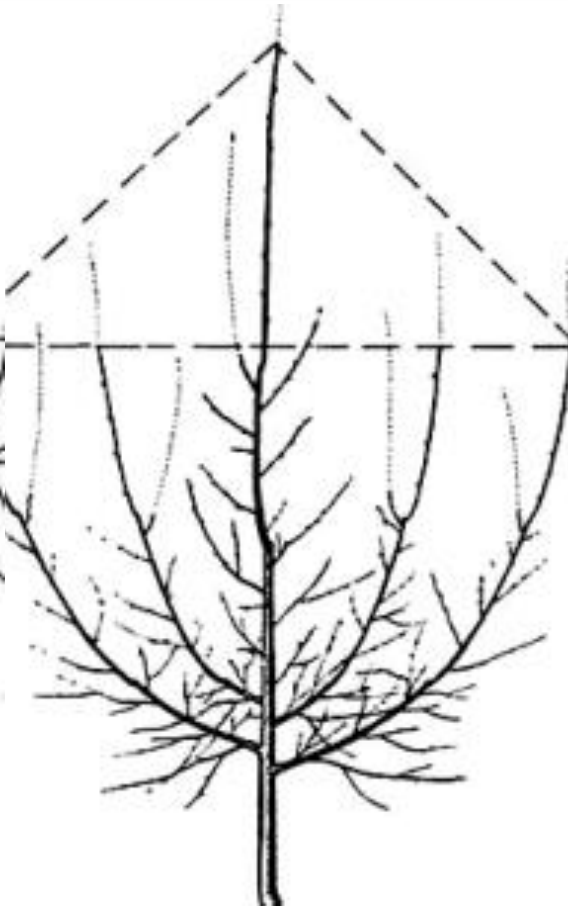

Síla vzrůstu		Intenzita růstu (%)	Názvy podnože
Jabloně	Zakrslé	> 60 %	M 27, J-TE-F, J-TE-G, P22, P16
	Slabě rostoucí	o 40 – 60 %	M 9, J-TE-E, M 26, J-OH-A, P14, P60, Pi80, V1
	Středně vzrůstné	o 20 – 40 %	MM 106, M4, M7, MM 106, V2, V7, P14, B118
	Silně vzrůstné	o 0 – 20 %	M1, M2, MM 101, MM 104, J-TE-C
	Velmi silně vzrůstné	0 a silněji	A 2, M 11, Semenáč, Robusta 5, Nevole
Hrušeň	Slabě		Kdouloň
	Silně		semenáč
Třešně a višně	slabě	cca o 50 %	Gi-Sel-A-5, P-HL-A
	středně	o 30 – 35 %	Colt, P-HL-B
	Silně vzrůstné	0 %	Ptačka
Slivoně	Slabě	o 65-55 %	Pixi, Wa x Wa
	středně	o 25 – 35 %	Wangenhaimova, St. Julien A, MY-KL-A
	Silně	o 0 – 20 %	Myrobalán, Ishtara

Typy korun

Dutá a kotlovitá koruna

Pyramidální koruna

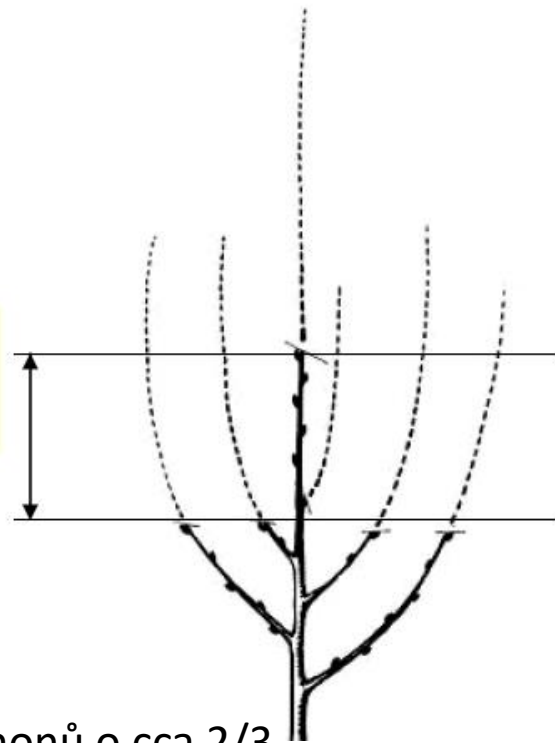
Vřeteno

Výchovný řez

- Nezbytný pro vytvoření dostatečných přírůstků
- Podporuje ujmoutí stromku po výsadbě
- Oddaluje nástup do plodnosti
- Řez na vnější pupen

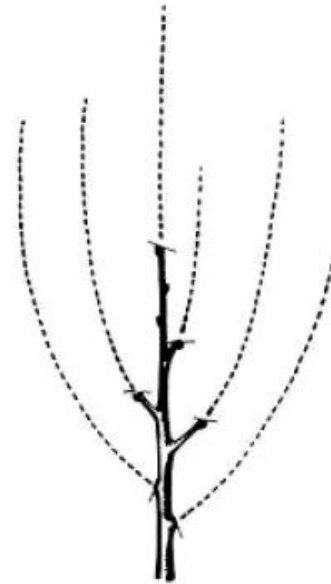
Podzimní
výsadba

10-20 cm

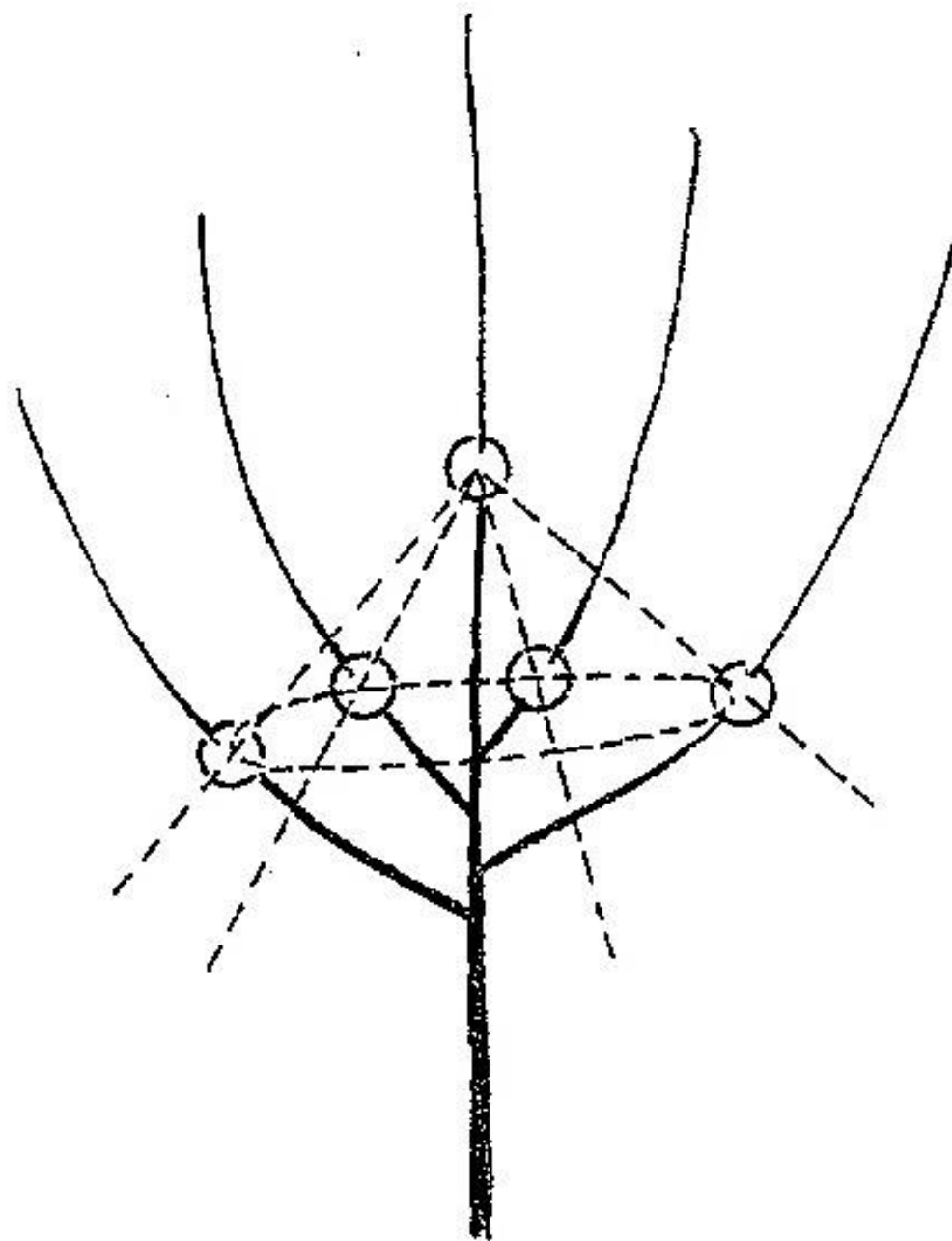

Zakrácení výhonů o cca 2/3

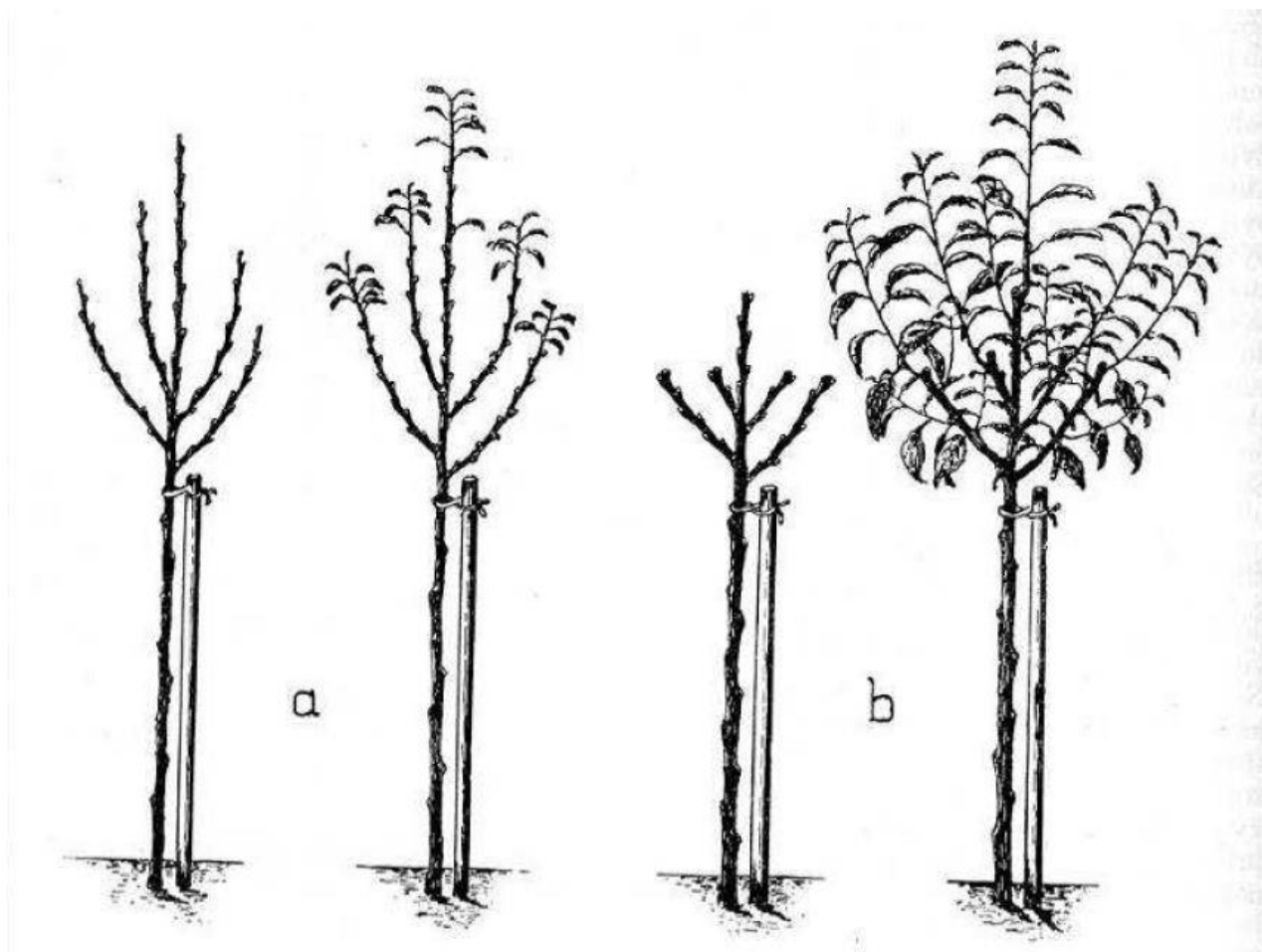
Jarní
výsadba

Zakrácení výhonů na 2-3 pupeny

Výchovný řez vliv zakrácení na větvení

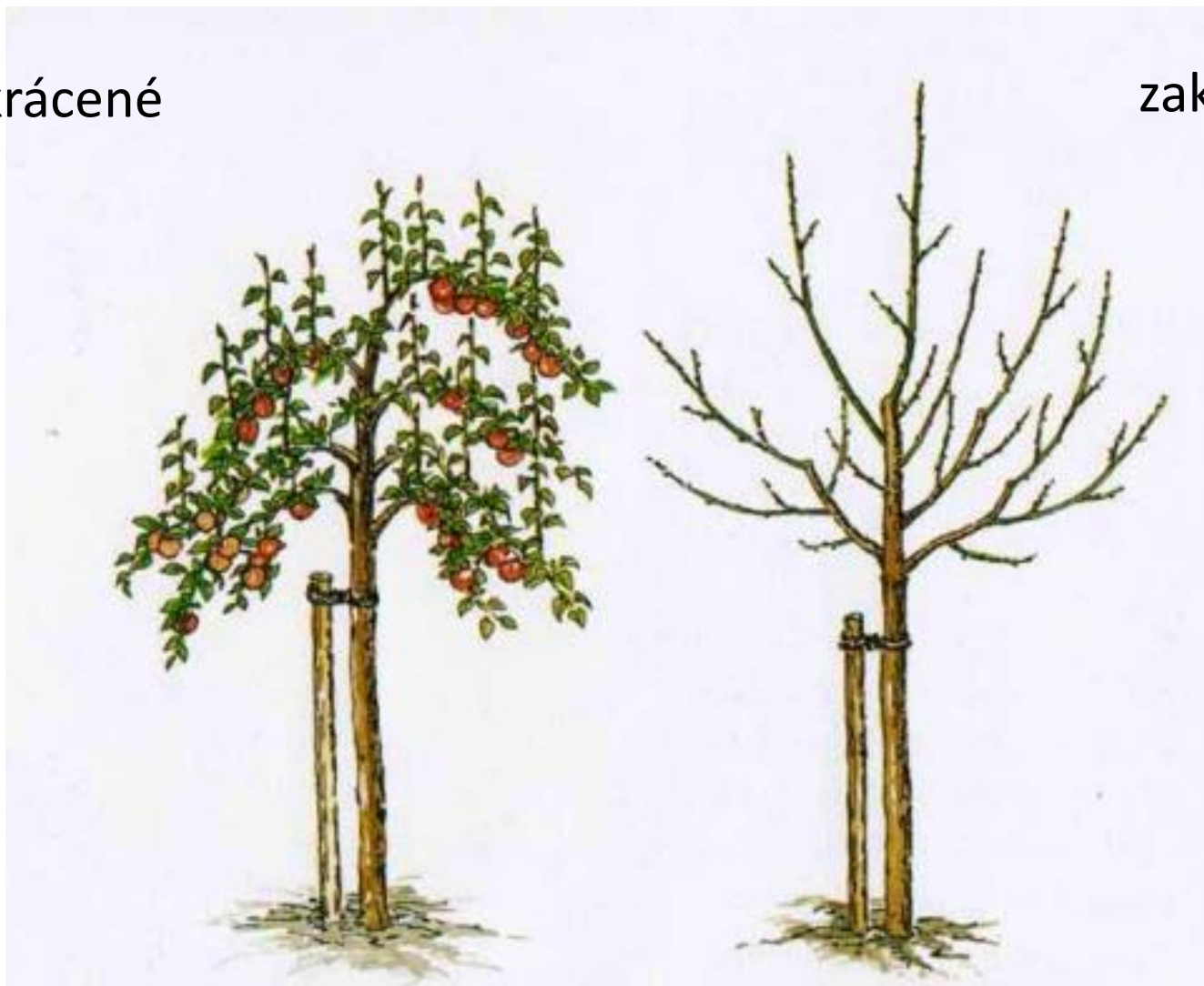

nezakrácený

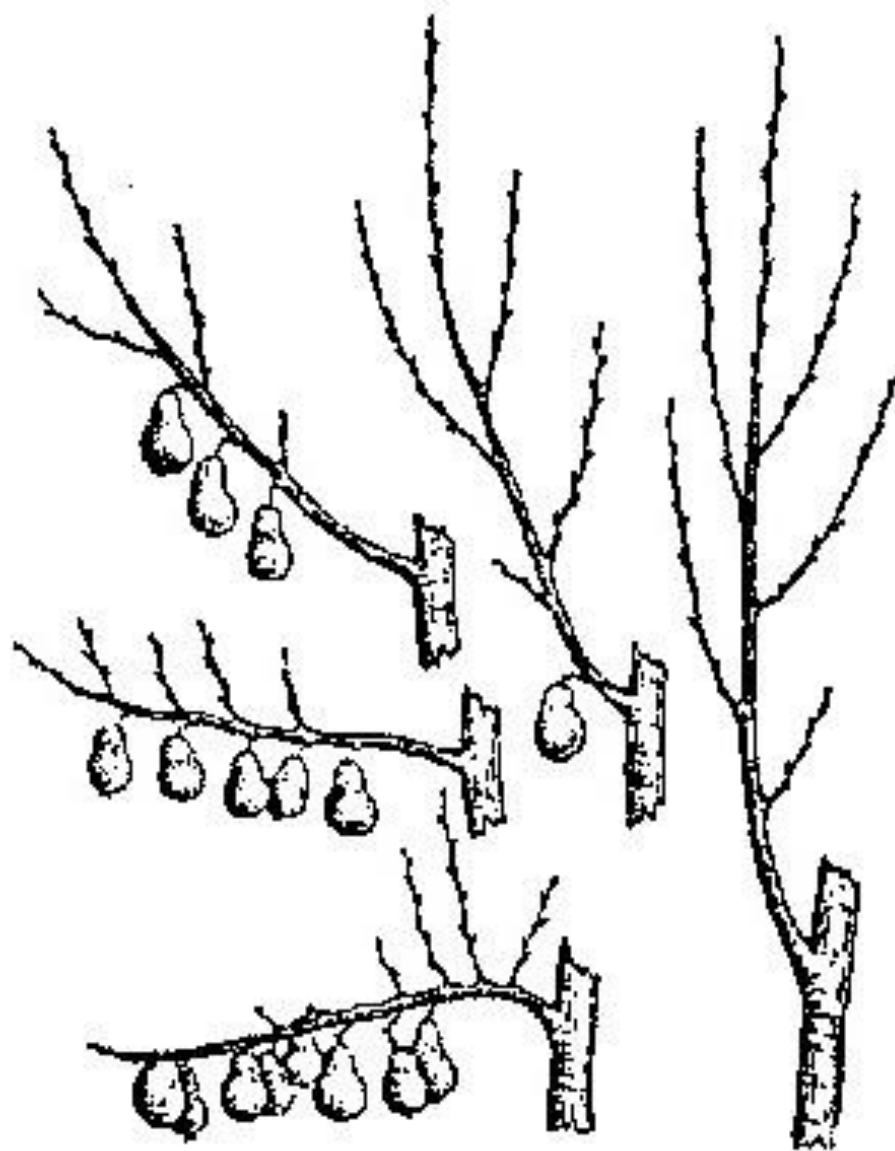
zakrácený

Vliv zakrácení na vitalitu

nezakrácené

zakrácené

Obr. 65. Vliv stupně odklonu větve na její
růst a plodnost

Výchovný řez v dalších letech

3. rok po výsadbě

4. rok po výsadbě

4. rok po výsadbě

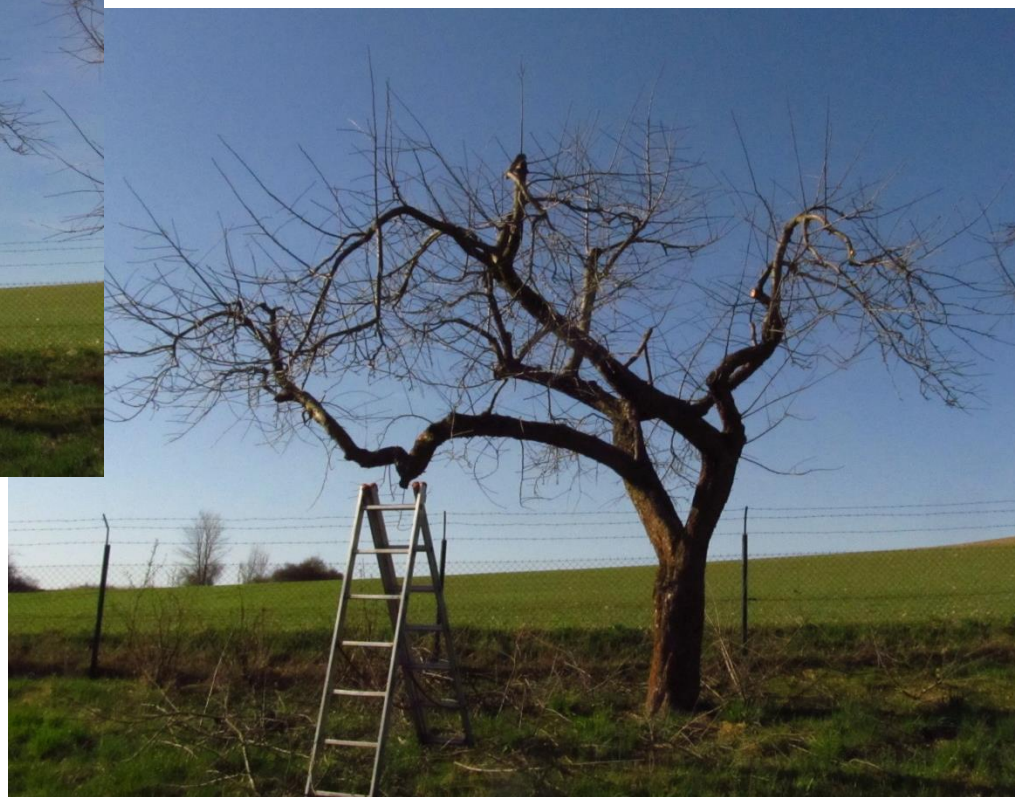

Citlivé: 'Admiral', 'Bohemia', 'Braeburn', 'Jonagold', 'Lipno', 'Rozela', 'Rubín',
'Šampion', 'Vanda' nebo 'Goldstar'

Řez udržovací

Řez udržovací

= průklest

Provedení závisí na:

- Pěstitelském tvaru (kmenný tvar, zákrsek, vřeteno)
- Druhu a odrůdě (různý charakter růstu a plodnosti)
- Stupni zestárnutí
- Délce přírůstků
- Kvalitě předchozího výchovného řezu

→ Nutný individuální přístup

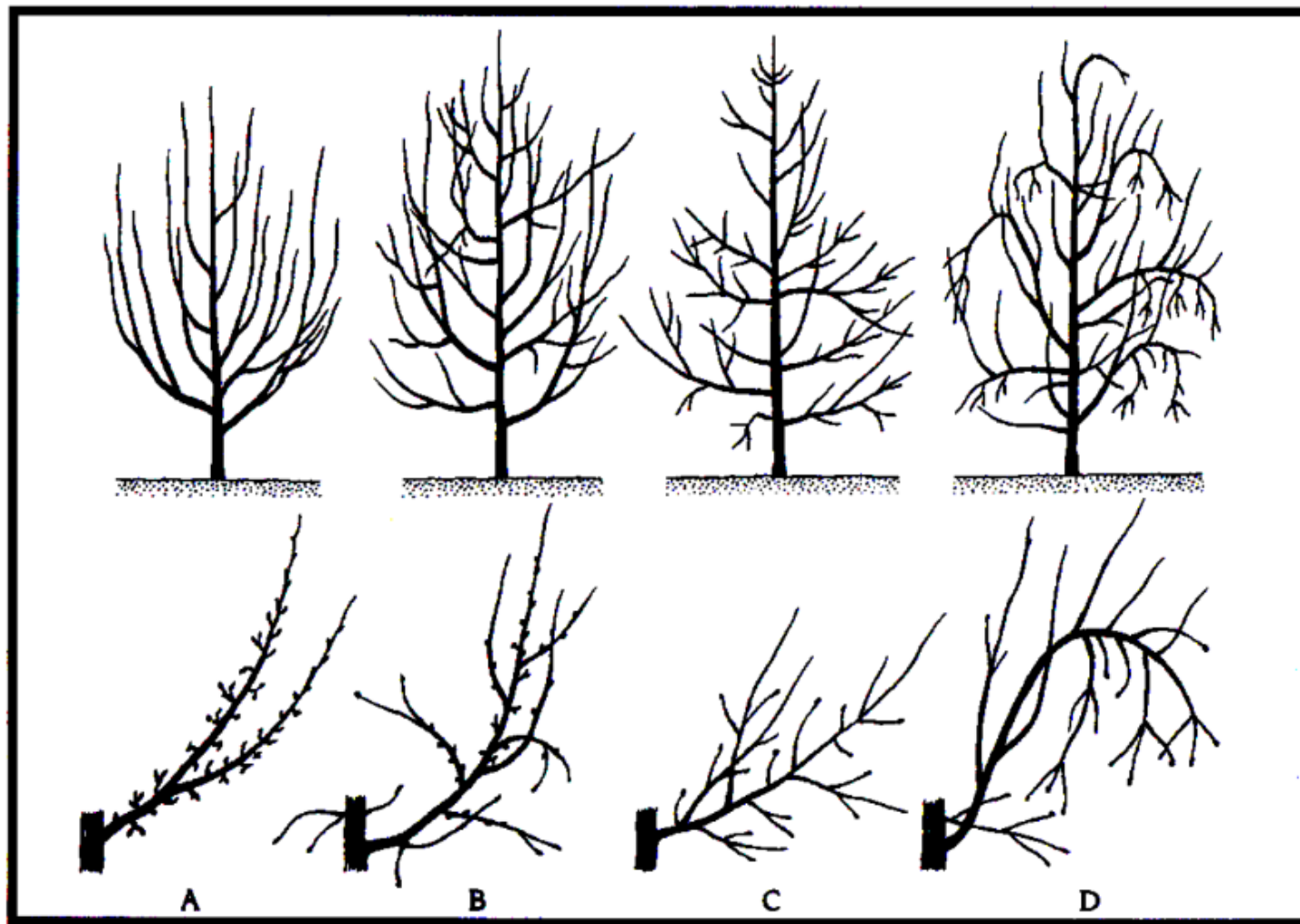
→ Pozor na odrůdy plodící na dlouhém dřevě

→ špatně se větvící odrůdy řezat hlouběji

Pravidla udržovacího řezu

1. Odstranit nemocné a poškozené větve a výhony
2. Prosvětlit korunu – odstranit nevhodně rostoucí a zahušťující partie
3. Dodržovat hierarchii větví

A – Starkrimson, Goldspur;

B – Spartan;

C – Idared, Glala, Jonagold, Golden Delicious, Melrose;

D – Rubín a jeho mutace

Bujně rostoucí odrůdy:

Triploidní: Boskoopské, Jonagold a jeho mutace

Diploidní: Florina, Gloster, Rubín, Rubinola

Slaběji a středně rostoucí odrůdy

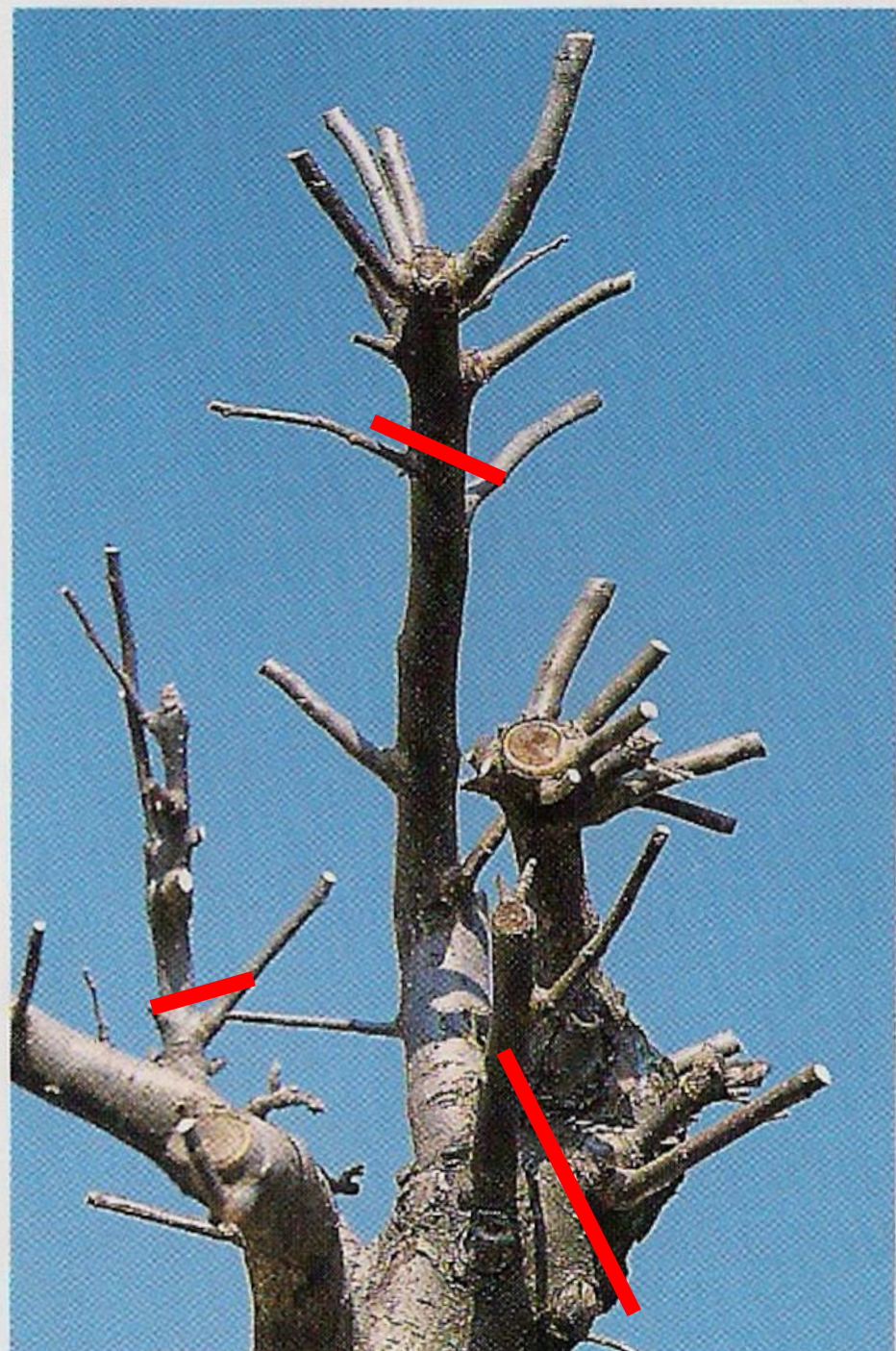
Golden, Idared, Melrose, Gala, Šampión

Slabě rostoucí:

Gold Spur, Starkrimson, James Grieve

Jak neřezat

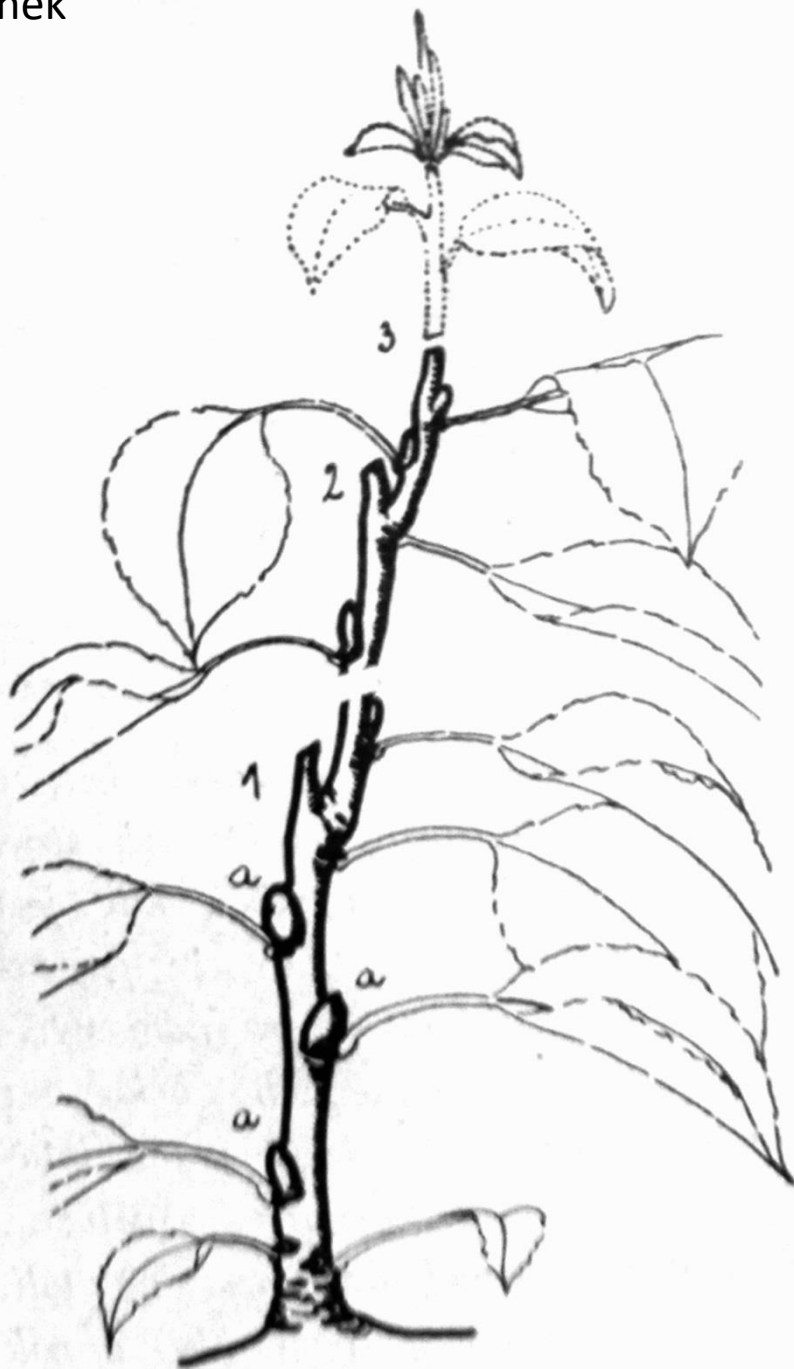

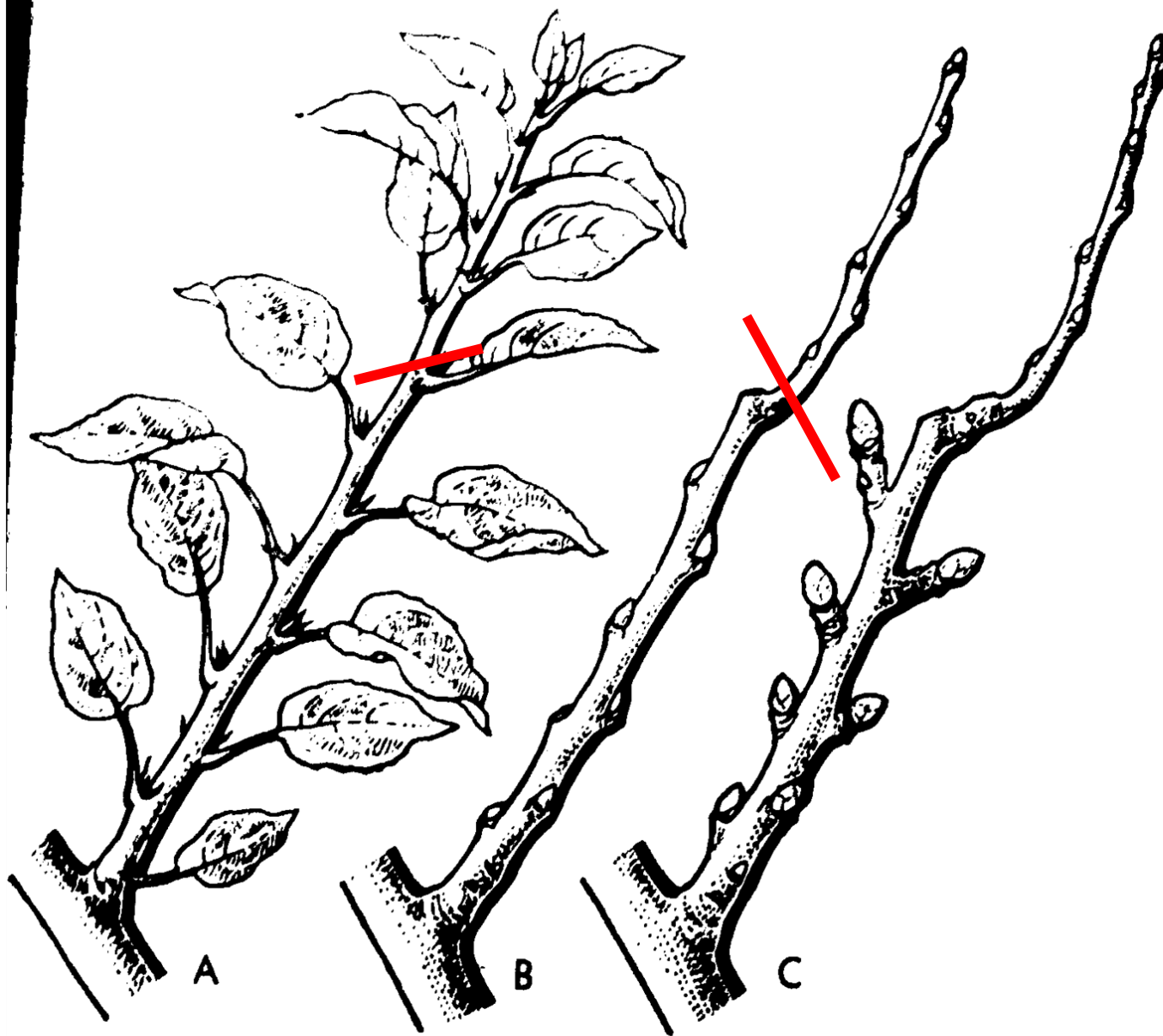

Podpora násady květů

1. Letním řezem zaštípnut letorost za 4-5 listem
2. Za další čtyři týdny prorašilo očko,
-> zaštípnutí za 3-4 listem
3. Pokud opět proraší očko,
-> zaštípnutí za 2-3 listem

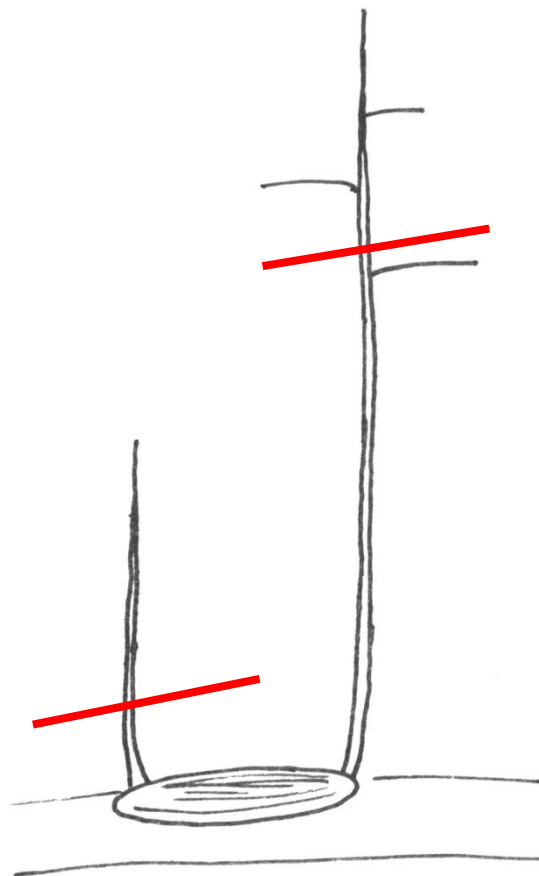
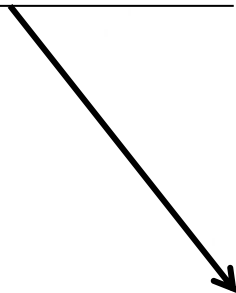
Vždy o jedno očko kratčeji než při předchozím zaštípnutí

6. Fyziologicky zdůvodněný způsob řezu: A – zkrácení letorostů, B – jarní řez v následujícím roce, C – plodné útvary, které se vyvinuly v následujícím roce

Jak na vlky

Vybereme jen
několik letorostů

Udržovací zimní řez

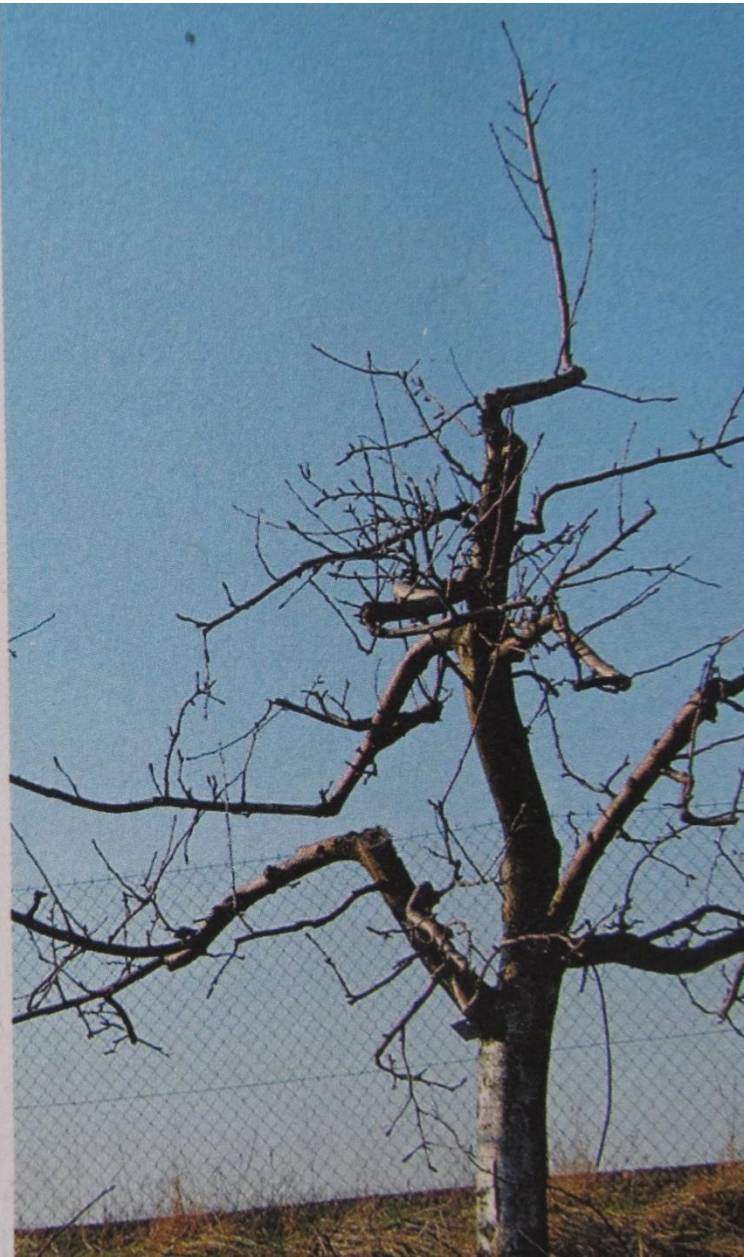

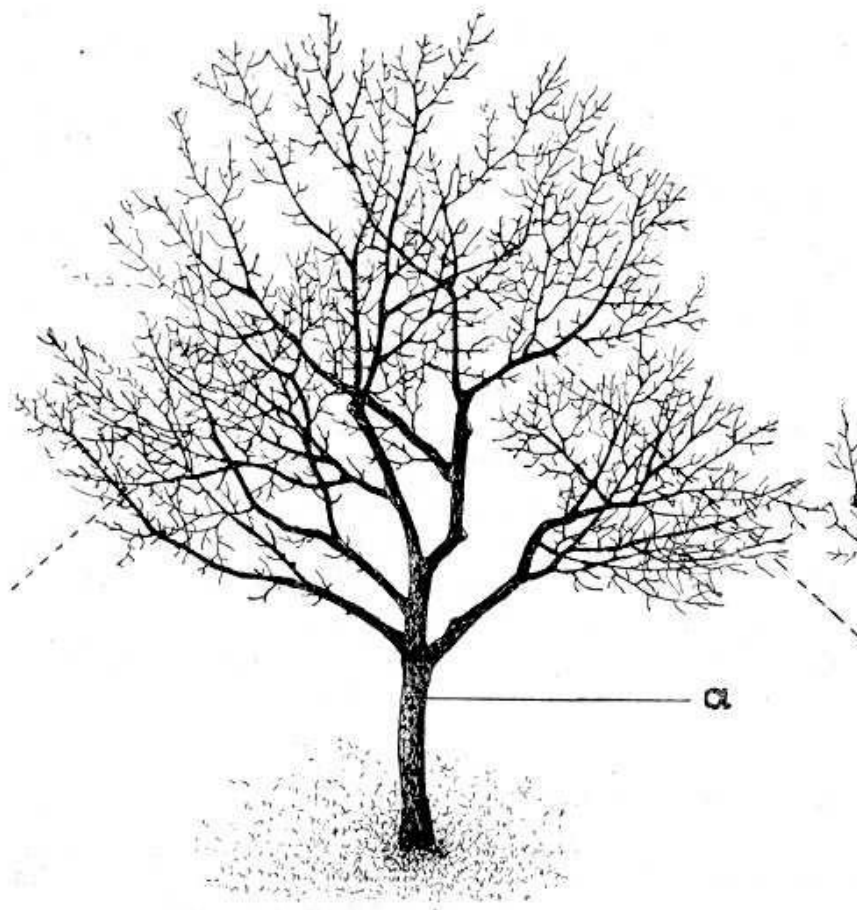

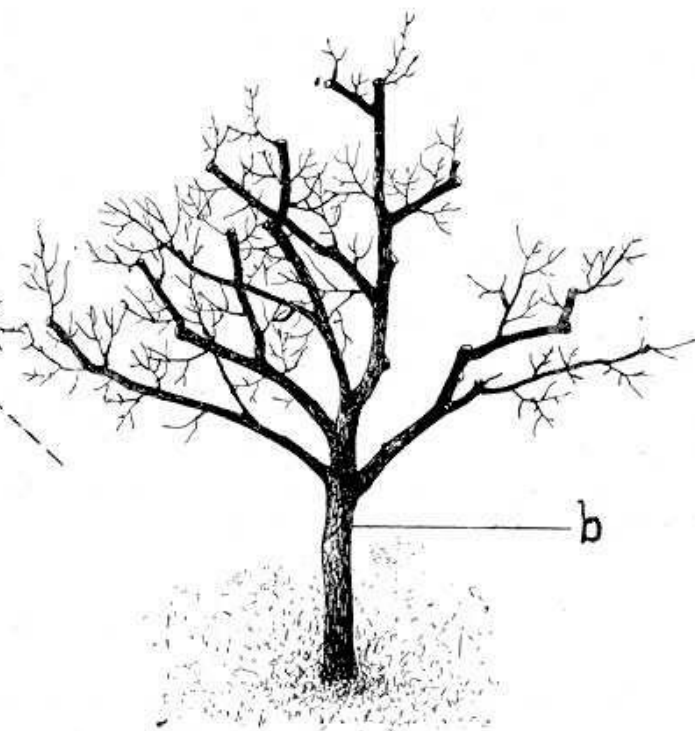

Řez zmlazovací

a) Mírné zmlazení

b) hluboké zmlazení

Řez zmlazovací

- Prodlužuje období růstu a plodnosti
- Prodlužuje životnost stromu asi o 1/3
- Hluboké zkrácení větví až obnovení koruny

Dle míry zmlazení:

1. Mírné – do 2 až 3 letého dřeva
2. Středně hluboké – do 4 až 6 letého dřeva
3. Hluboké – do ještě staršího dřeva, zkracujeme i kosterní větve

Zásady řezu

- Nařezávat na vodící větev (nenechávat pahýly)
- V horní části koruny sesazovat na spodnější větev
- Ve spodních partiích odřezávat svěšené a zastíněné větve
- Ctít hierarchii větví

Mírné zmlazení

- Zkrátit nebo úplně odstranit přestárlé partie s omezeným prodlužovacím růstem

Řez ovocných dřevin

Peckoviny

Podnože pro třešně, višně a slivoně

Síla vzrůstu		Intenzita růstu (%)	Názvy podnože
Třešně a višně	slabě	cca o 50 %	Gi-Sel-A-5, P-HL-A
	středně	o 30 – 35 %	Colt, P-HL-B, Mahalebka
	Silně vzrůstné	0 %	Ptačka
Slivoně	Slabě	o 65-55 %	Pixi, Wa x Wa
	středně	o 25 – 35 %	Wangenhaimova, St. Julien A, MY- KL-A
	Silně	o 0 – 20 %	Myrobalán, Ishtara

Podnože pro meruňky

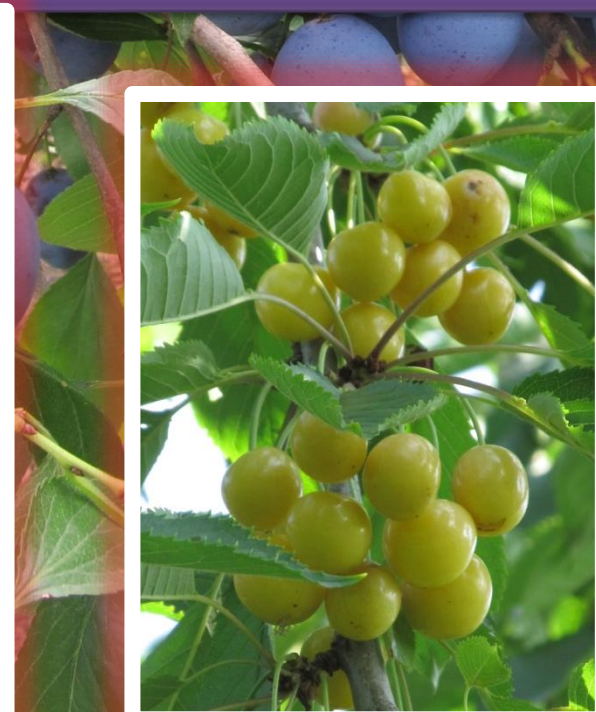
Pěstitelský tvar	Spon (m)	Podnože	Poznámka
Nízké tvary – palmy a větrena	4,5 – 5,0 x 2,5 – 3,5	Meruňkový semenáč	Lehčí půdy
		St. Julien A, MY-KL-A, MY-BO-1	Těžší a vlhčí půdy i sušší půdy
Pásová výsadba – čtvrtkmeny	5,0 – 6,0 x 3,0 – 5,0	Semenáč Myrobalán St. Julien A	Dle půdních podmínek

Podnože pro broskvoně

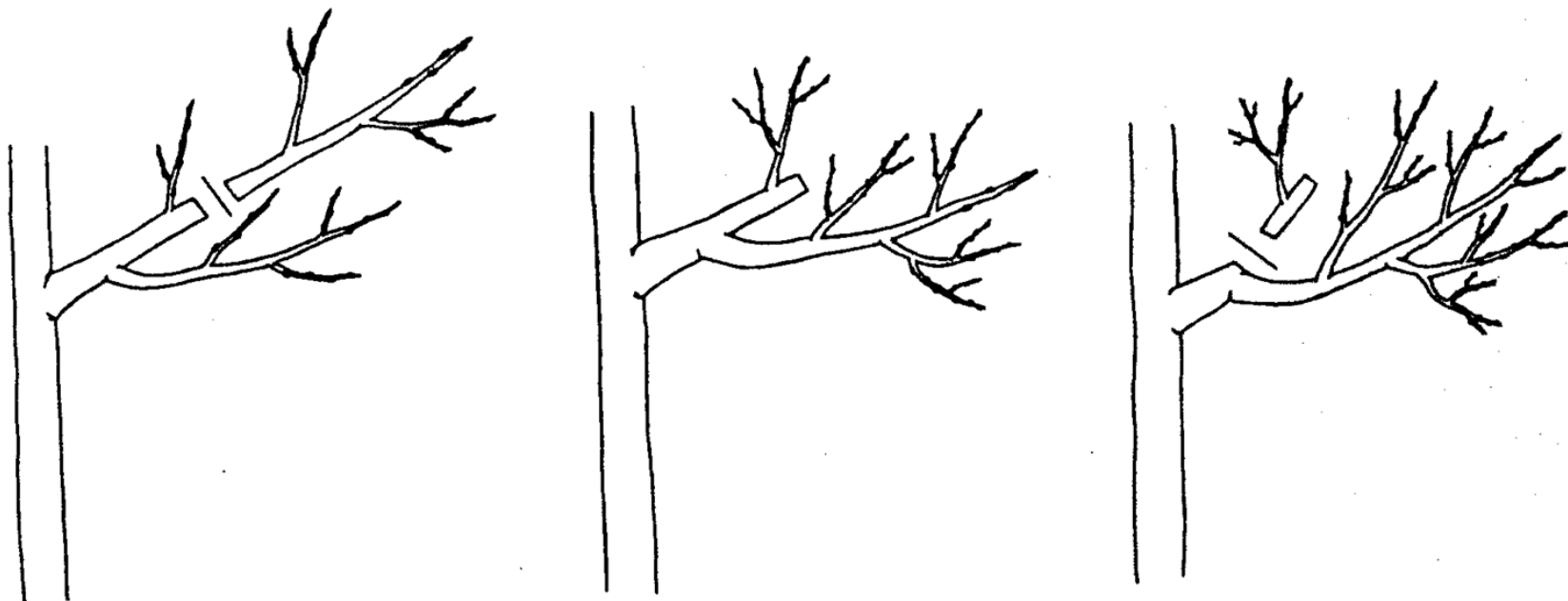
Pěstitelský tvar	Spon (m)	Podnože	
Pásová výsadba nízkokmenů s dutou korunou	5,0 – 5,5 x 3,0 – 4,0	Broskvoňový semenáč (B-VA-1,2; BSB1,2,3 ; Lesiberian)	Do lehkých propustných půd
		BD-SU-1	Do suchých půd
		Broskvomandloň GF677 Mandloň: MN-VA-1	Do sušších s vyšším obsahem Ca

úskalí řezu peckovin

Zahnuv řez

Když průměr nové hlavní větve dosáhne téměř průměru větve původní, je možno původní větev odstranit.

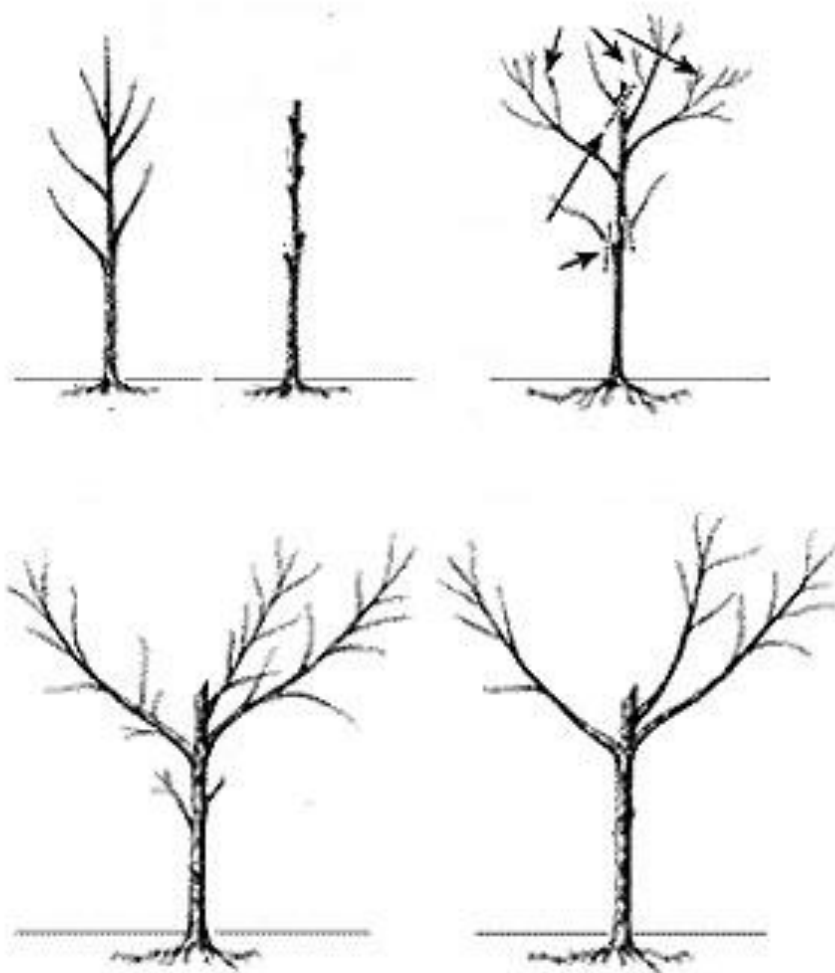

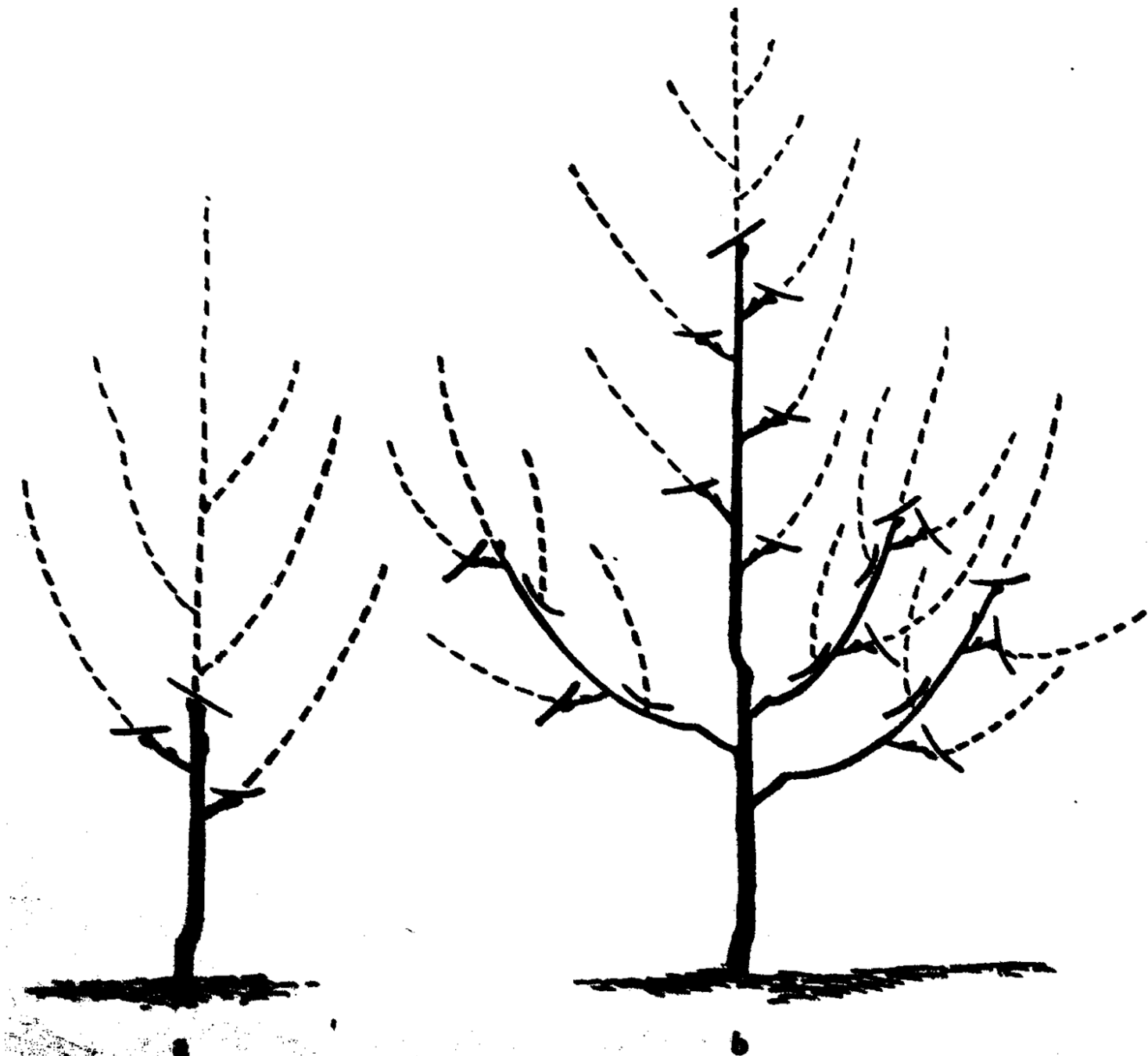
BROSKVONĚ

- Pravé broskve
- Tvrdky
- Nektarinky
- Bryňonky
- Diskovité

Zdroj: Prof. Jabůrek

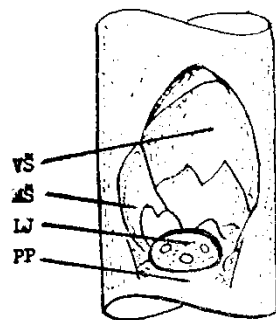

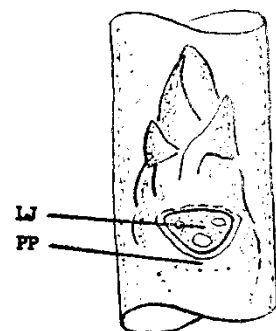

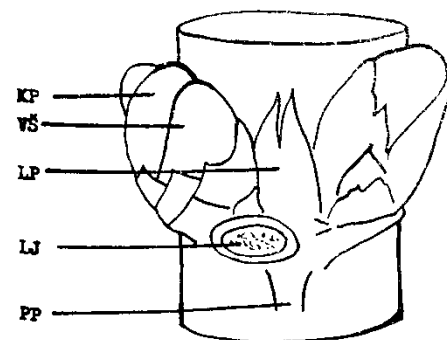
Charakteristika jednoletých výhonů
broskvoní. /Orig. Vachůn/

Květní pupen
VŠ - velké obalné šupiny
MŠ - malé obalné šupiny
LJ - listová jizva
PP - patka pupene

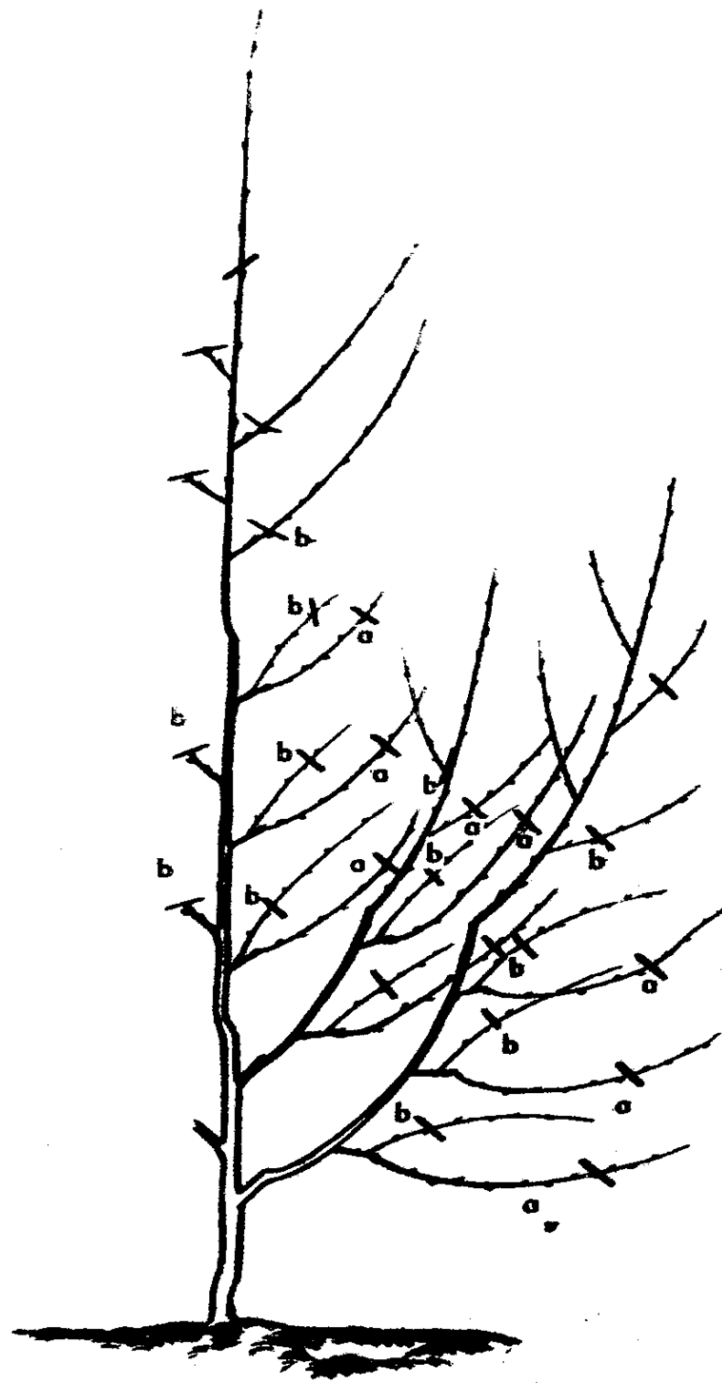
Listový pupen
LJ - listová jizva
PP - patka pupene

Smíšená skupina pupenů jednoletého
výhonu broskvoní

KP - květní pupen
LP - listový pupen
VŠ - velké obalné šupiny
PP - pupenová patka
LJ - listová jizva

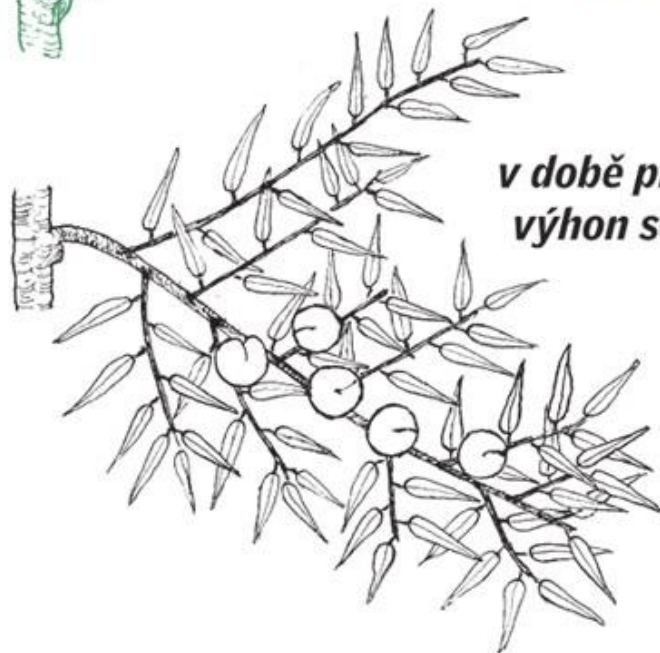

Dlouhý řez

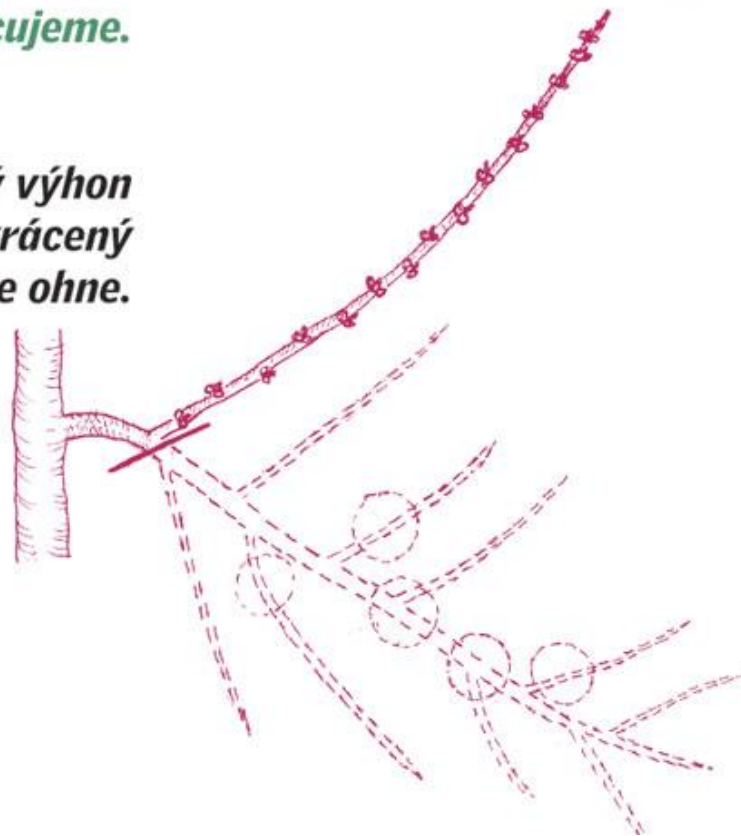

Jednoletý plodný výhon broskvoně má květní i listové pupeny. U amerického řezu tyto výhony nezakracujeme.

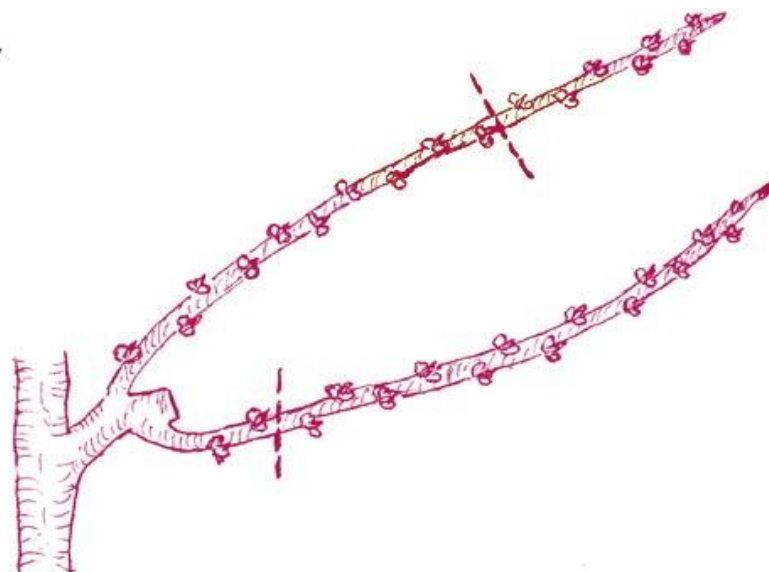
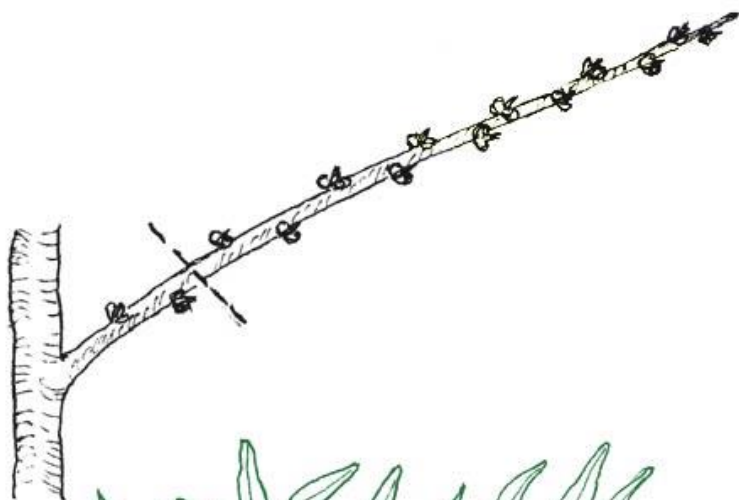
Pohled na stejný výhon v době před sklizní. Nezakrácený výhon se pod vahou ovoce ohne.

Na jaře pak odplozenou větev odřízneme až k novému nezakrácenému výhonu

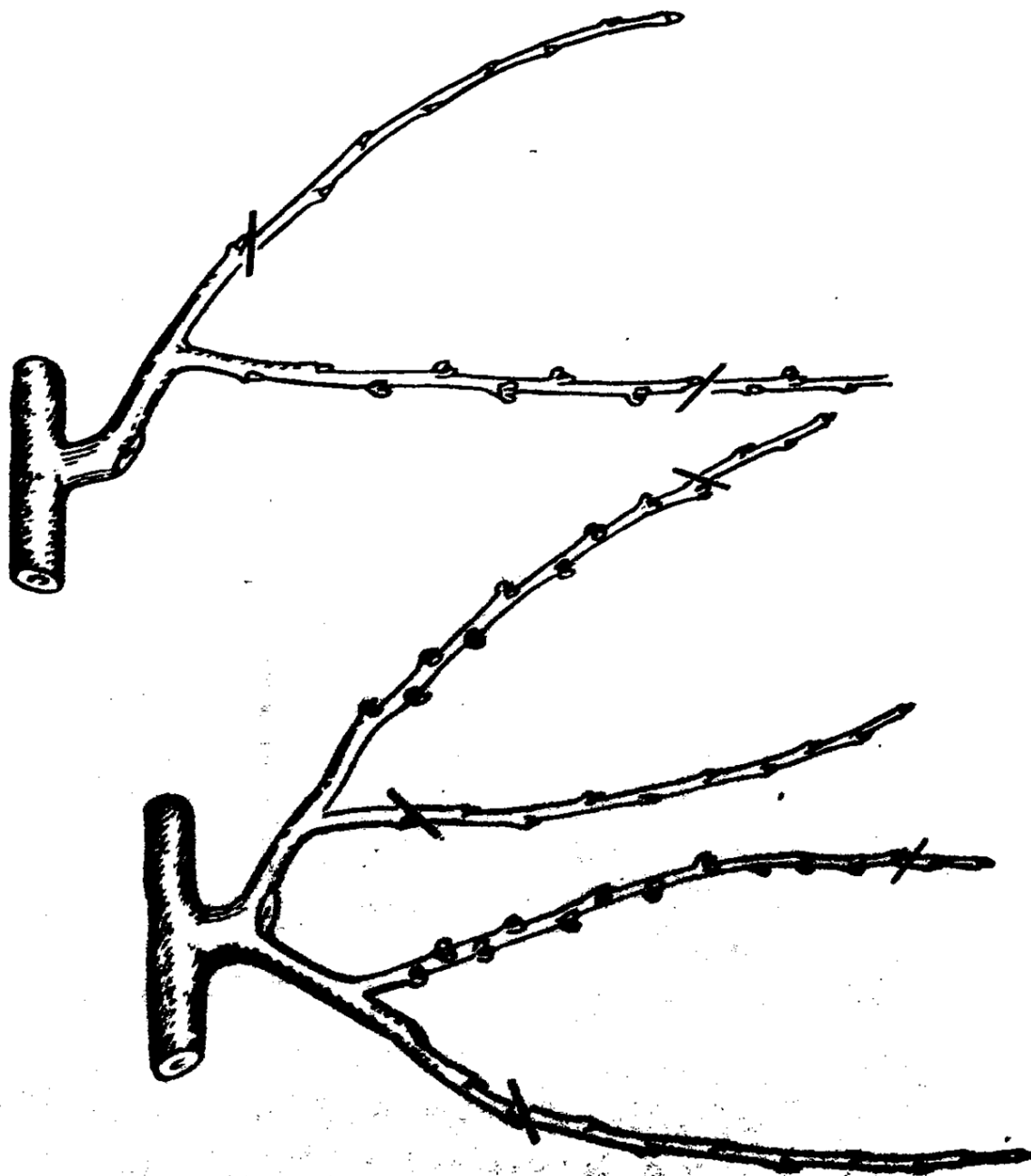
Krátký řez

Jednoletý plodný výhon na jaře klasickým krátkým řezem sestříhneme na dvouoký čípek

Ve druhém roce zakrátíme plodný výhon na 7-10 pupenů a náhradní výhon na dvouoký čípek

Odplozenou větev na jaře odřízneme a ponecháme nově narostlé výhony, které opět zakrátíme; jeden na dvou až tříoký čípek, druhý na asi 10 pupenů. Postup každoročně opakujeme.

2018

2018 / 2019

2019

Meruňka

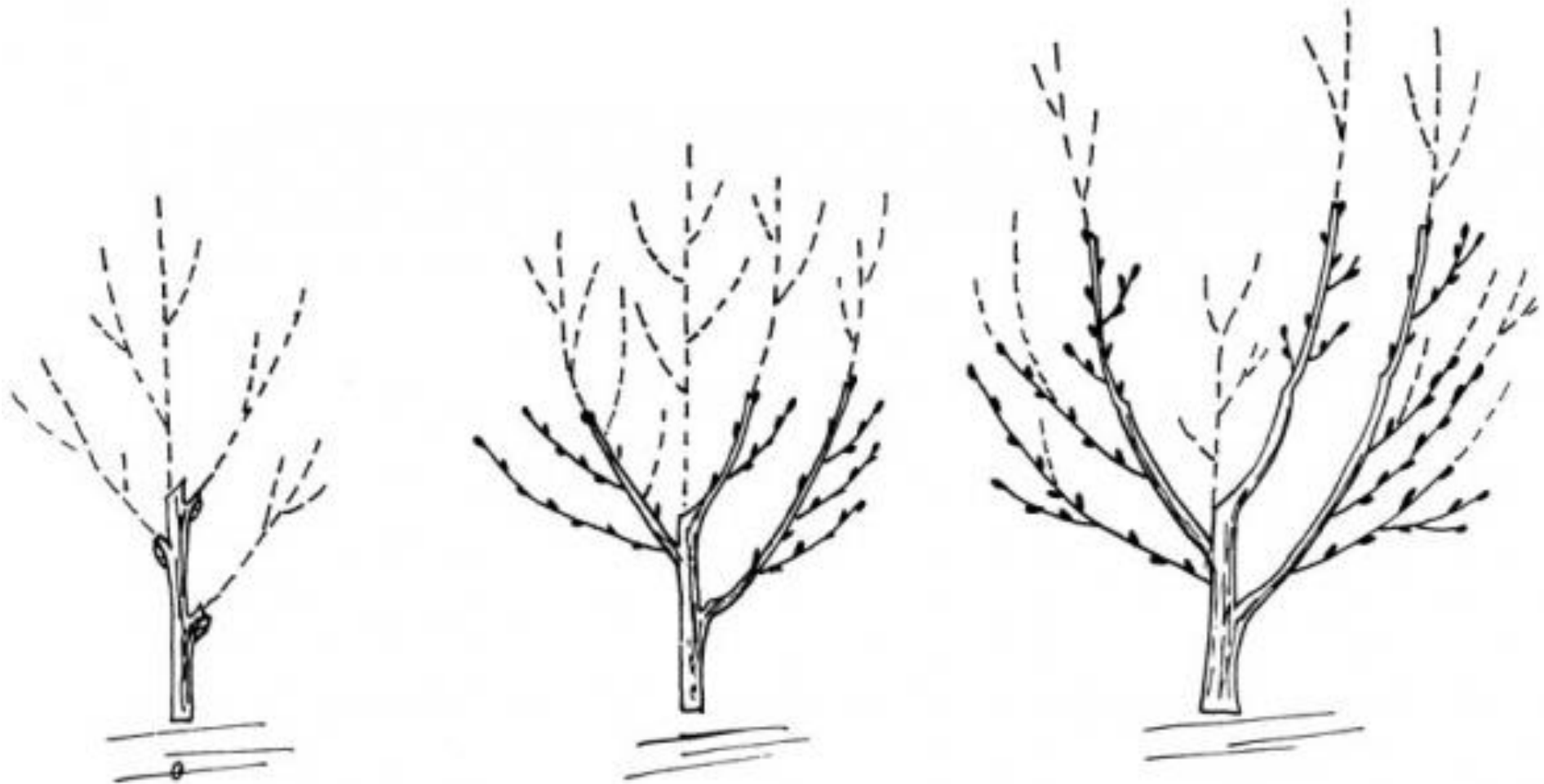
Výchovný řez

- Ideálně sázíme na jaře
- Řez provedeme hlubokým seříznutím
- Často tvoří předčasný obrost – při vých. řezu řez pod ním

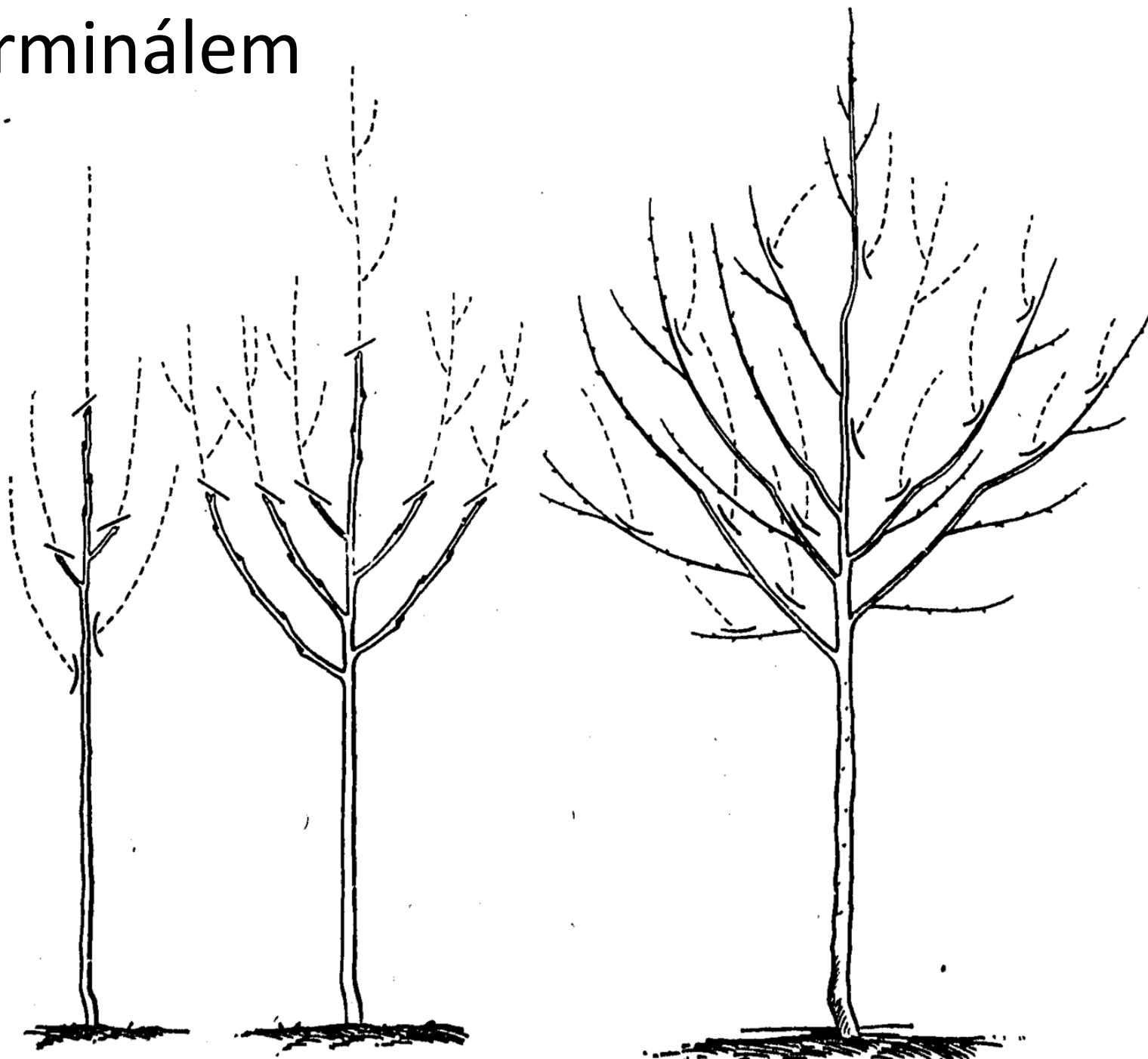
Průklest

- Ideálně v srpnu

S dutou korunou

S terminálem

***Zákrsek meruňky zapěstovaný na kotlovitou korunu před
jarním řezem, který provádíme v době rašení***

***Stejná meruňka
po řezu. Nízký
tvar s výškou kmene
60–80 cm se snadno
ošetřuje a do koruny může
více světla, což se projeví
na kvalitě plodů.***

Šittuv řez

- V první dekádě června seřízneme nové letorosty tak, aby ještě do konce vegetace rozvětvily

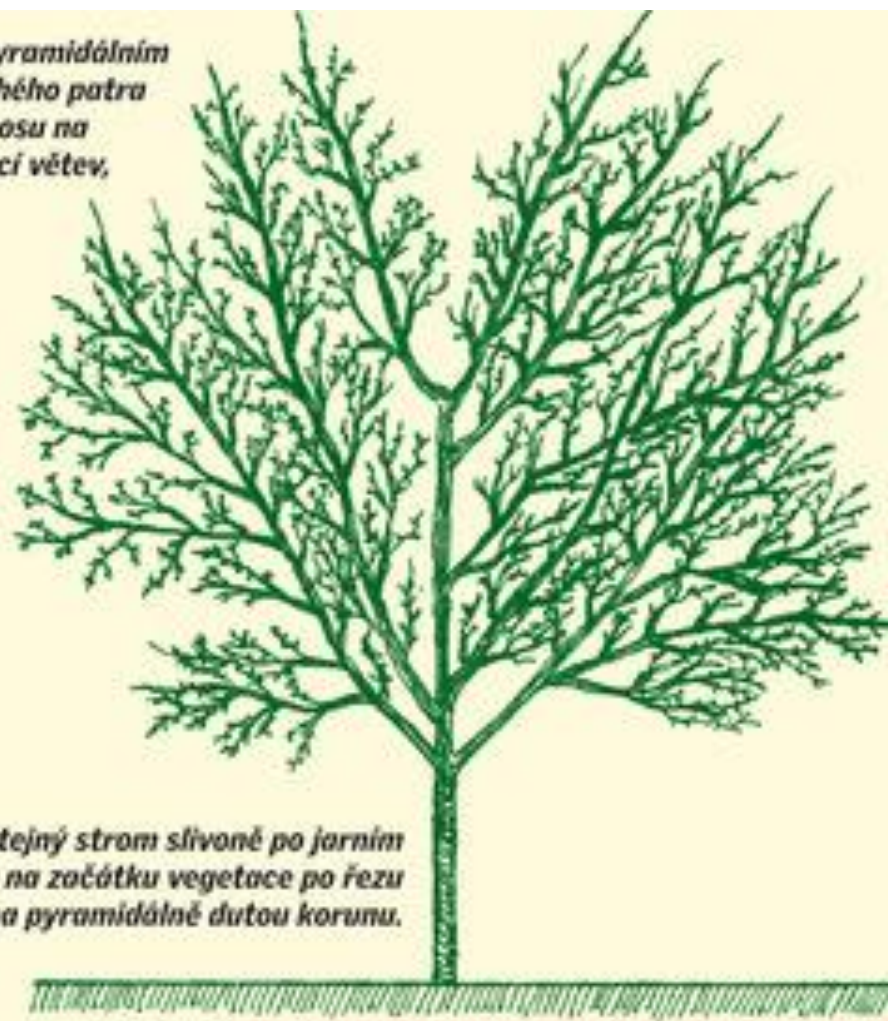
Slivoně

- I. **Švestky pravé** – menší, dužnina oddělitelná
- II. **Pološvestky** – větší, některé hůře oddělitelné, křížení s *P. domestica*
- III. **Slívy** – kulovité plody, kyselejší dužnina, neoddělují se od pecky
- IV. **Renklódy** – plody větší, pevná dužnina, která jde od pecky

- V. Mirabelky** – malé kulovité plody, dužnina měkká jde od pecky, sladké až velmi sladké
- VI. Durancie** – křehké dřevo, plody střední velmi sladké, tolerantní k Šarce, samosprašná
- VII. Myrobalán** – do extrémně výsušných půd, brzy kvete, dobré skladování, sladký
- VIII. Špendlíky** – výskyt na Moravě, plody malé až střední kořenité chuti, tolerantní k Šarce

◀ *Strom slivoně s přirozeným pyramidálním tvarem koruny. Po založení druhého patra vyřízneme hlavní terminální osu na vhodnou do strany rostoucí větev, čímž vytvoříme dutou korunu.*

Stejný strom slivoně po jarním řezu na začátku vegetace po řezu na pyramidálně dutou korunu.

Šarka švestky

Vysoce tolerantní: Presenta, Hanita, Elena, Haganta, Bellamira, Tophit, Toptaste, Topfive, Topstar plus, Rheingold, ...

Tolerantní: Čačanská lepotica, Čačanská najbolja, Gabrovská, Stenley, Nancynská mirabelka, Wazanova

Hypersenzitivní: Jojo a Jofela

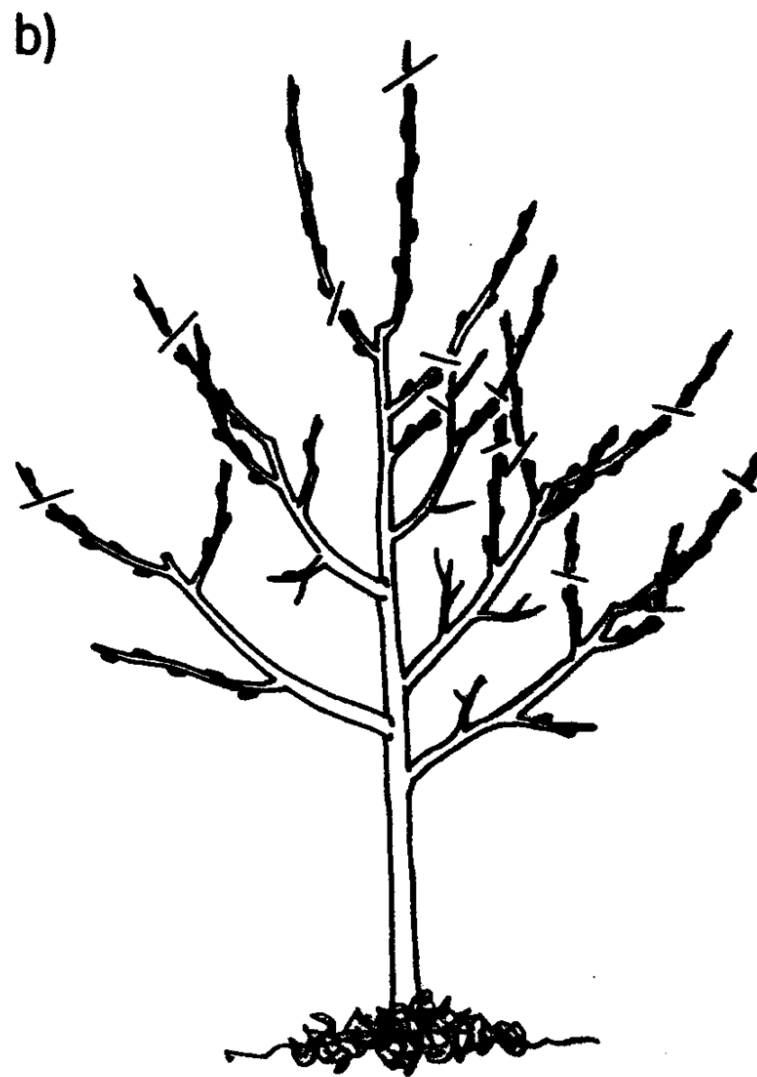
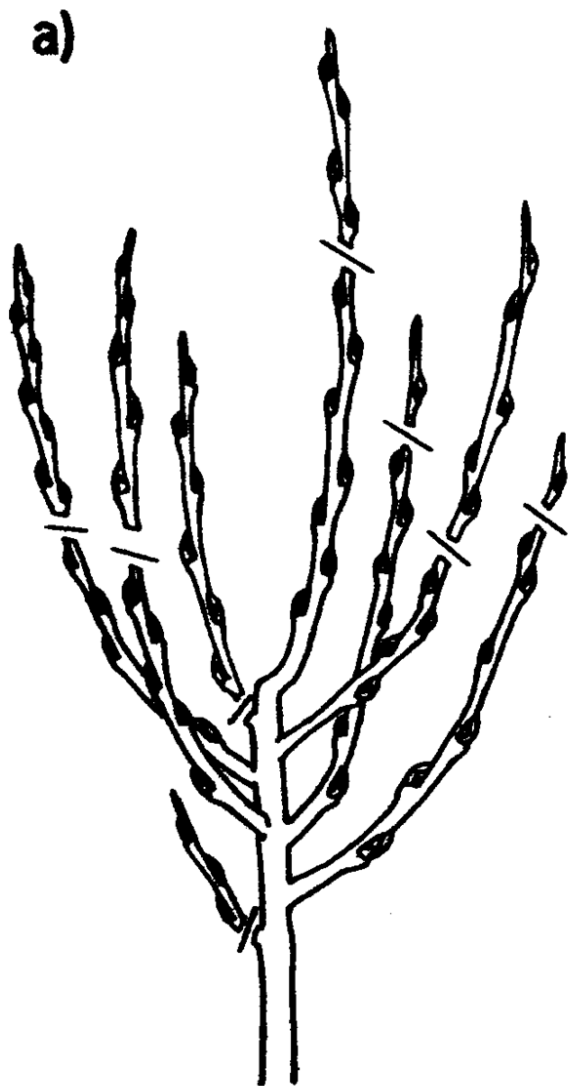
GMO: HoneySweet

Meruňky: Avilara, Harlayne, Pandora, Stella, Brevira, Orange Red, Virosa, Leronda, Betinka, Candela

a) Řez v prvním roce; b) řez v dalších letech

Pokud jsou ramena koruny slivoní málo odkloněná, může se při větší úrodě rozčísnout a zničit celá koruna. Slivoně mají totiž poměrně křehké dřevo a větve se snadno vylomí.

➤ ***Květní pupeny u slivoní bývají oproti pupenům listovým o málo větší a mají vejčitý tvar. Zakládají se buď na letorostech, nebo na krátkých plodonosných větvičkách. Na bázi jednoletého výhonu jsou většinou jen samostatné květní pupeny.***

◀ *Příklad plodné větve slivoně bez přírůstků. Další slábnutí růstu je třeba na jaře zastavit detailním zmlazovacím řezem, při němž zkracujeme jednotlivé plodné větve i krátké plodonoše o třetinu až polovinu.*

Třešně

Třešně

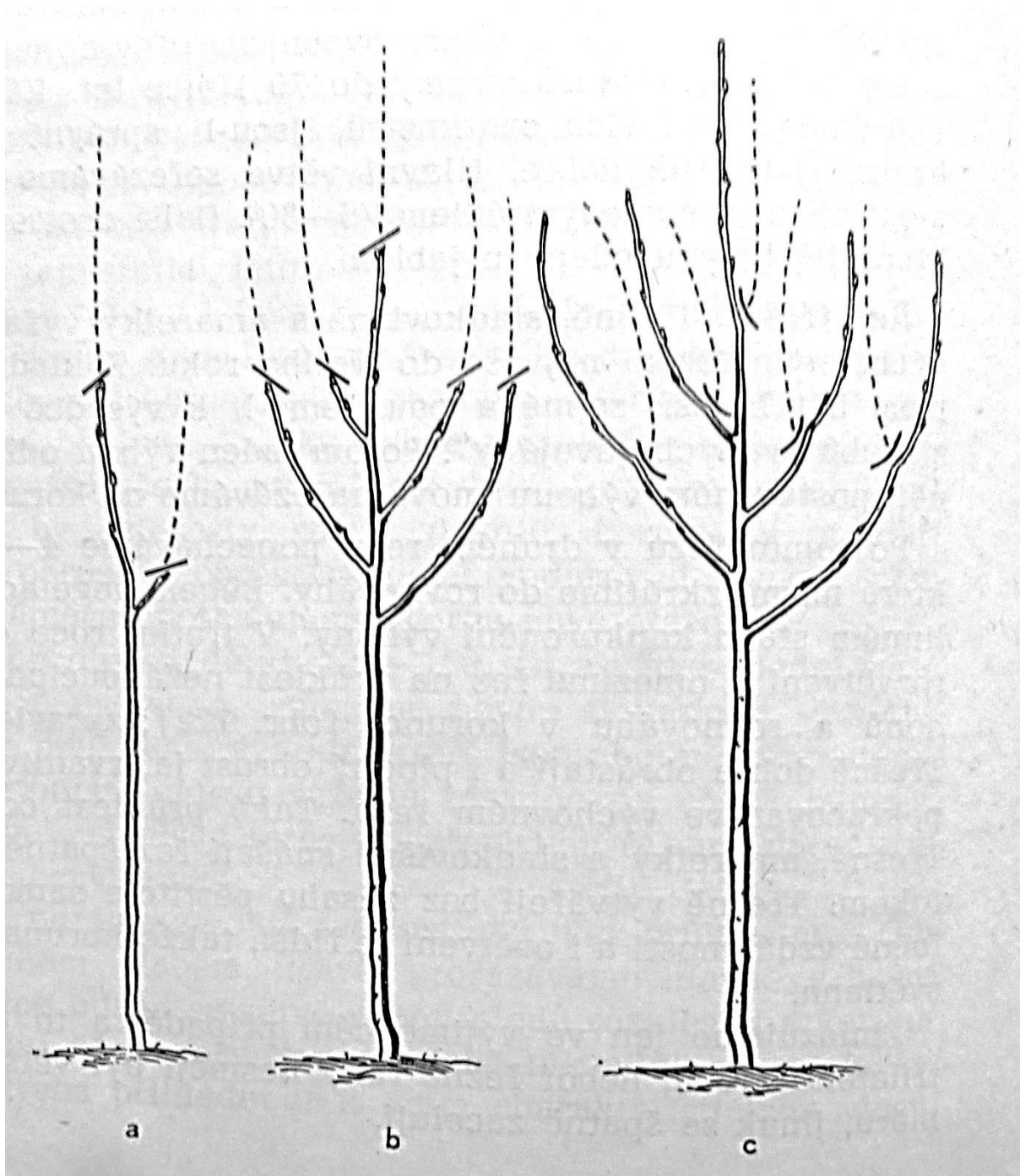
- ✕ **Srdcovky** – s měkkou dužninou
- ✕ **Polochrupky** – dužnina polotuhá až tuhá, zraje raně
- ✕ **Chrupky** – dužnina tvrdá

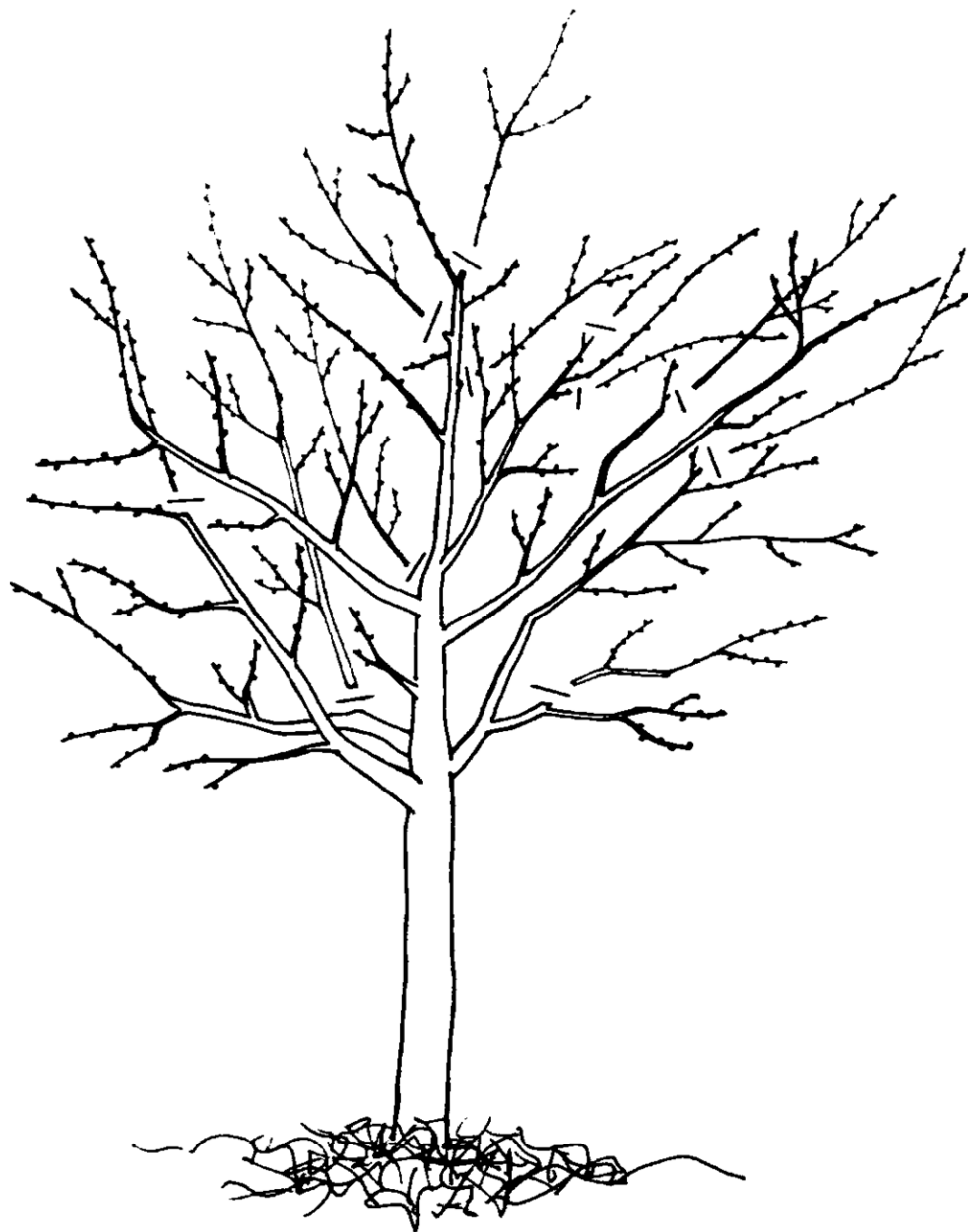
Třešně

Višně

I. Týden (zač VI)	Annonayská (s), Rivan(s), Rychlice(s), Seneca(s)	
II. Týden	Adélka (s), Burlat (S), Kaštánka (S), Karešova (S), Kasandra (s), Aranka (s), Winklerova raná (s), Boppardská, Kassinova raná	Vítovka Molitorovská
III. Týden	Helga (s), Jacinta (pch), Lyonská raná	Sladkovišeň raná, Favorit (Am)
IV. Týden	Elza (ch), Early Korvik (ch), Fabiola (ch), Debora (ch), Horka (ch), Sam (Ch), Granát (Ch), Christiána (ch), Vanda (Ch), Ramon Oliva (PCh), Ziklova (ch), Moreau, Vlkova (Ch)	Érdi Bötermo, Amarelka Královská, Podbielského
V. Týden	(Ch): Van, Napoleonova, Kordia, Stella, Těchlovan, Felicita, Sylvana, Sam, Sandra, Tamara, Dönissenova, Troptrichterova	Záhoračka, Královna Hortenzie (skl), Körösská, Montmorency, Španělská
VI. Týden	(Ch): Tim, Irena, Büttnerova kompakt, Hedelfingerská, Kordia, Justyna, Lívia, Amid, Irena, Schneiderova, Grollova	Morelen feuer, Ujfehéroj Fürtös, Vackova
VII. Týden	Korvik (ch), Halka (ch), Lapins (ch), Regina, Germersdorfská, Velká černá chrupka	Fanal, Osheimská, Vítova, Olivet (kys)
VIII. Týden		Morela pozdní, Bruselská hnědá, Vlasačka

S – srdcovka; PCh – polochrupka; Ch - chrupka; Am – Amarelka; **tučně** - samosprašné

Obr. 63 Průklest pyramidální koruny třešně

Průklest

- Omezujeme jej co nejvíce
- Snadno trpí klejotokem
- V době květu / se sklízí

Zmlazení

- Zmlazujeme výjimečně
- Rány do 2-3 cm v průměru -> špatně zacelují

Višně

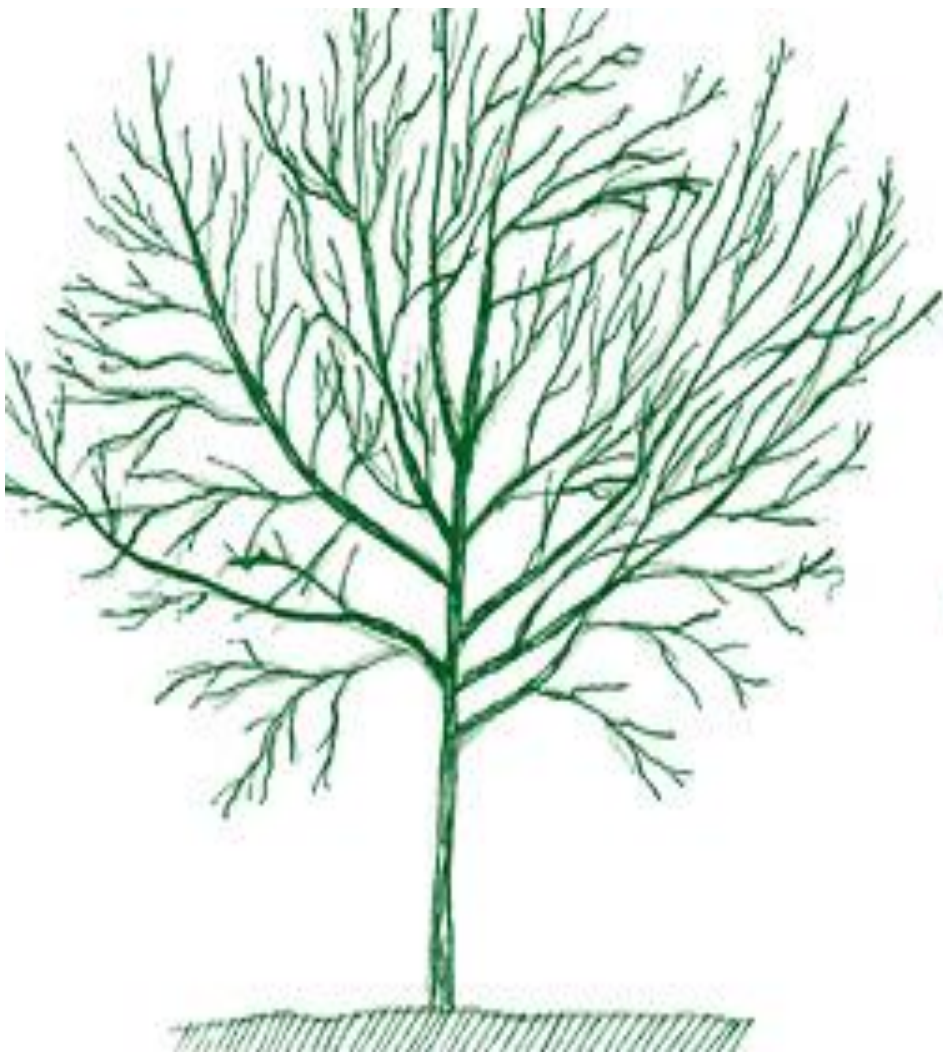
Sladkovišně

- ✕ **Sladkovišně** – tmavé plody, barví šťáva
- ✕ **Skleňovky** – žluté, pestré, nebarví

Pravé višně

- ✕ **Amarelky** – červené, žluté, pestré, nebarví
- ✕ **Kyselky** - plody kyselé, nebo navinuté, tm. Červené, šťáva barví

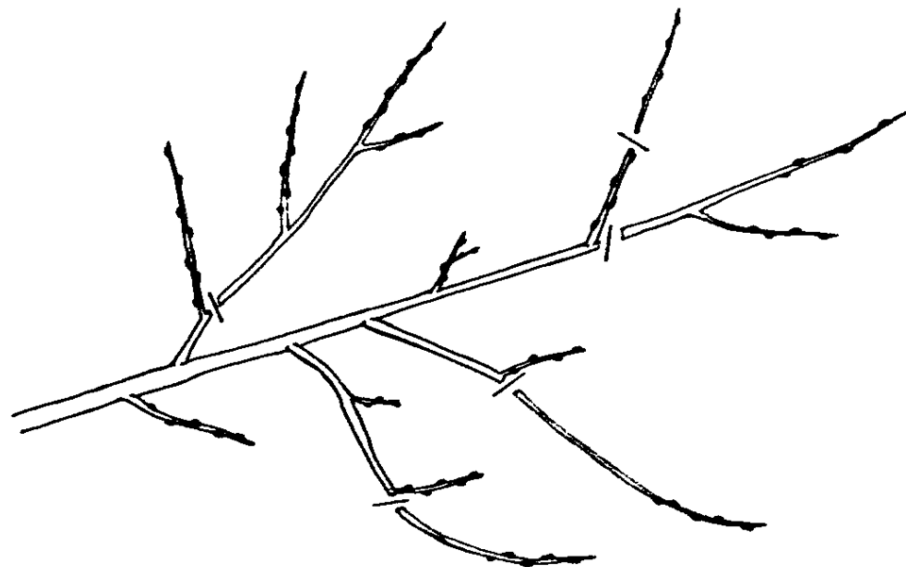
správně

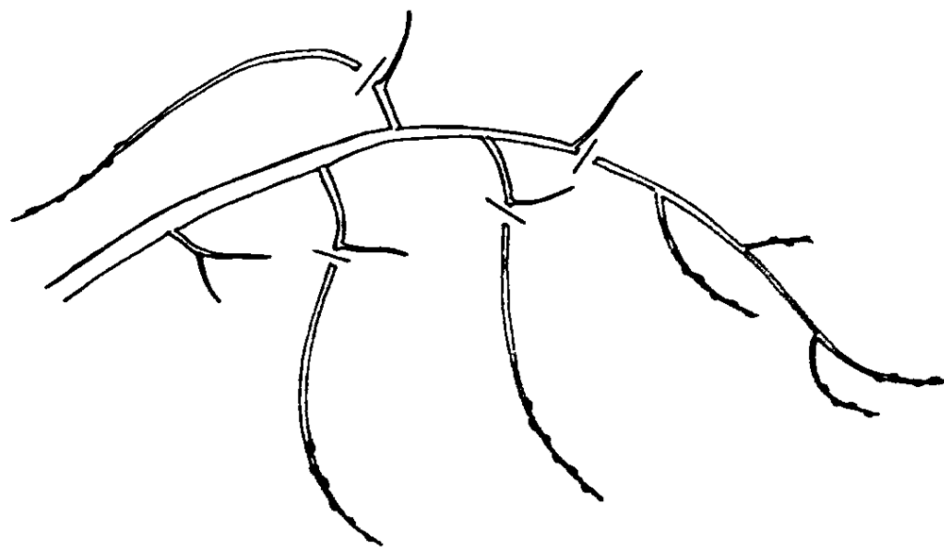
špatně

Dle tvaru koruny

Řez na vnější
pupen

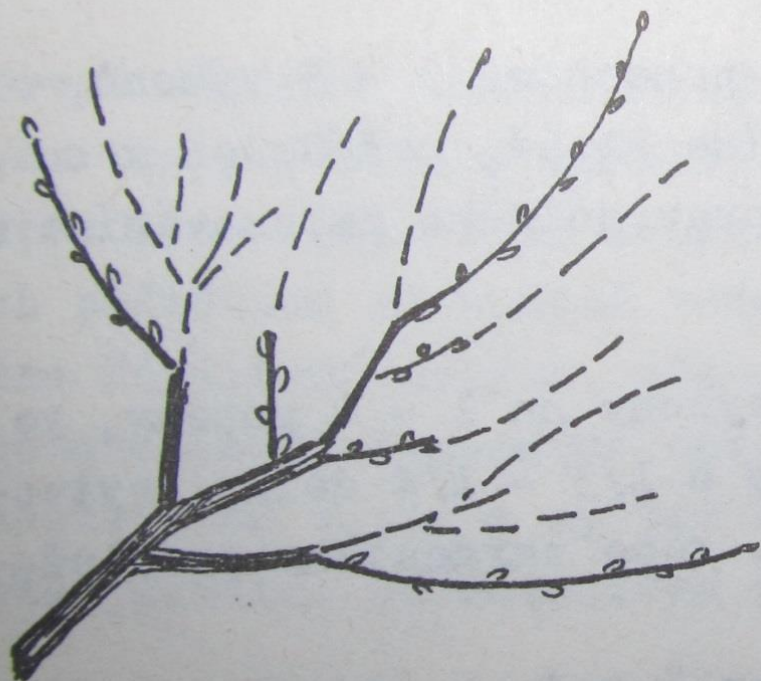

Řez na vnitřní
pupen

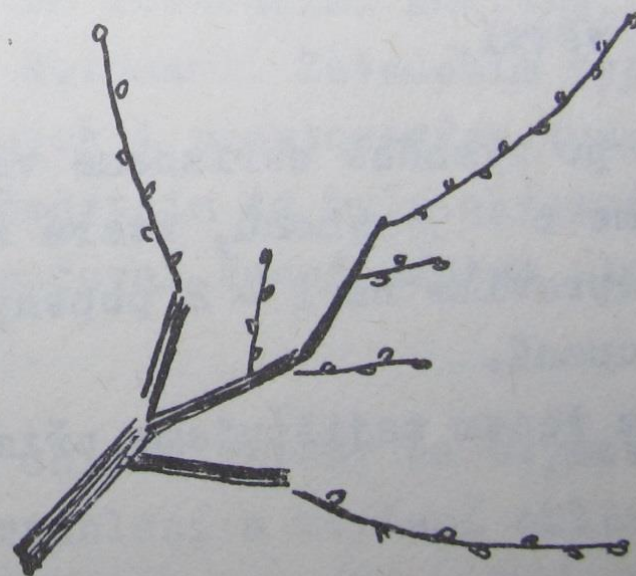
‘Ostheimská’ a
‘Morela pozdní’

Obr. 64 Zmlazovací řez vyholujících výhonů višní

Zjednodušený udržovací řez višní.

a - před řezem

b - po řezu

DROBNÉ OVOCE

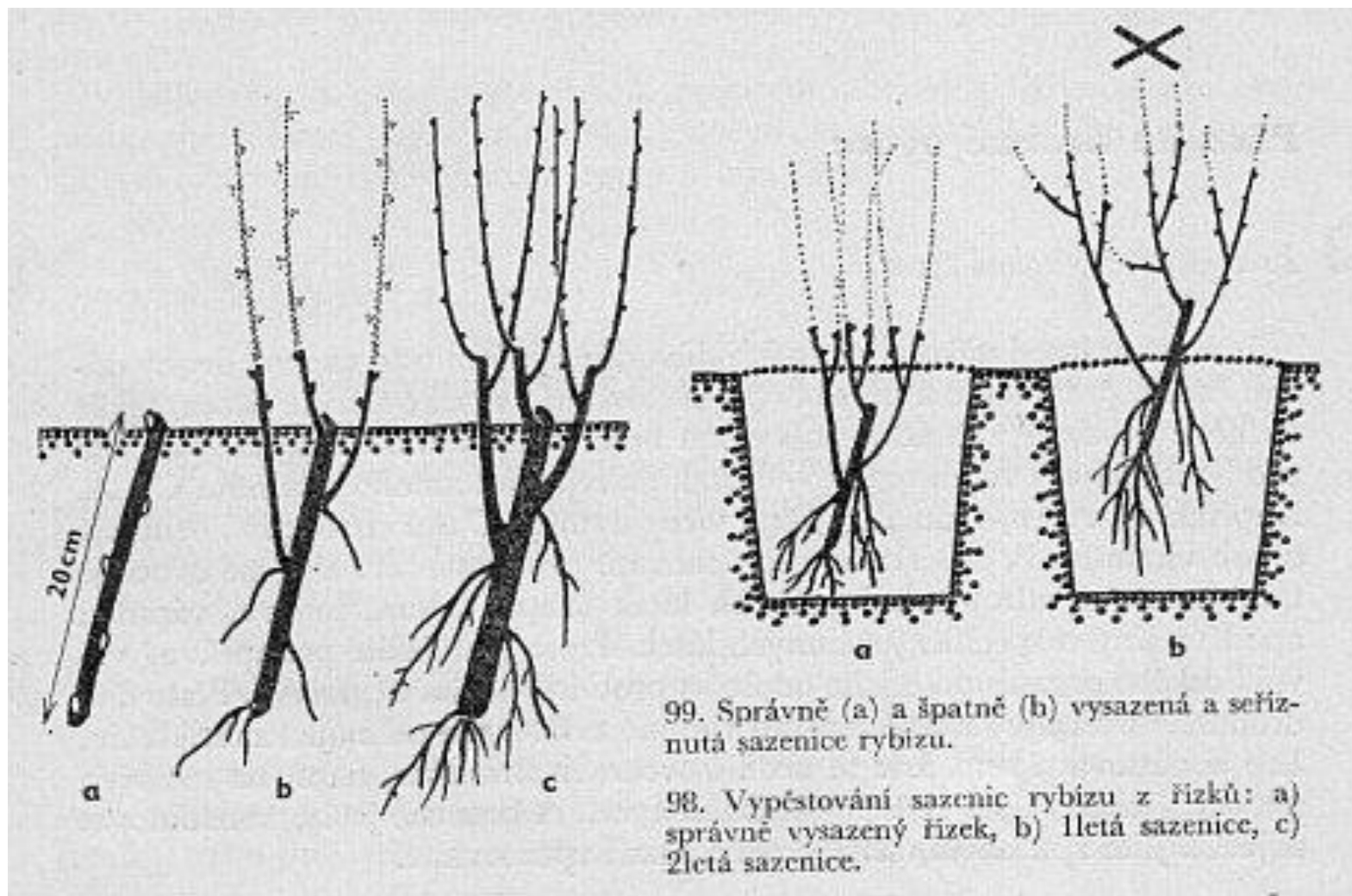

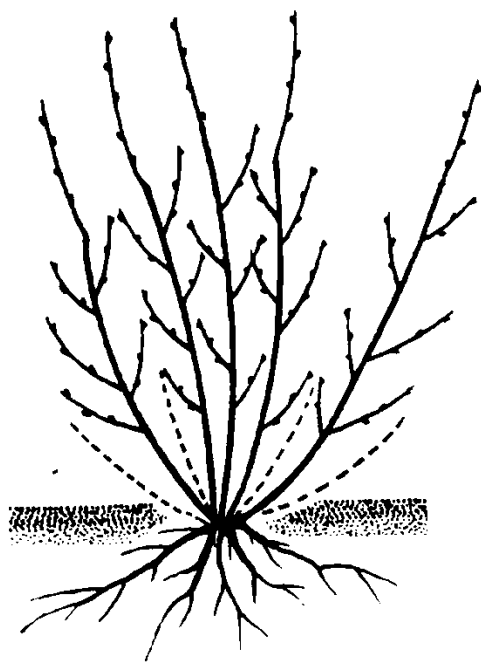
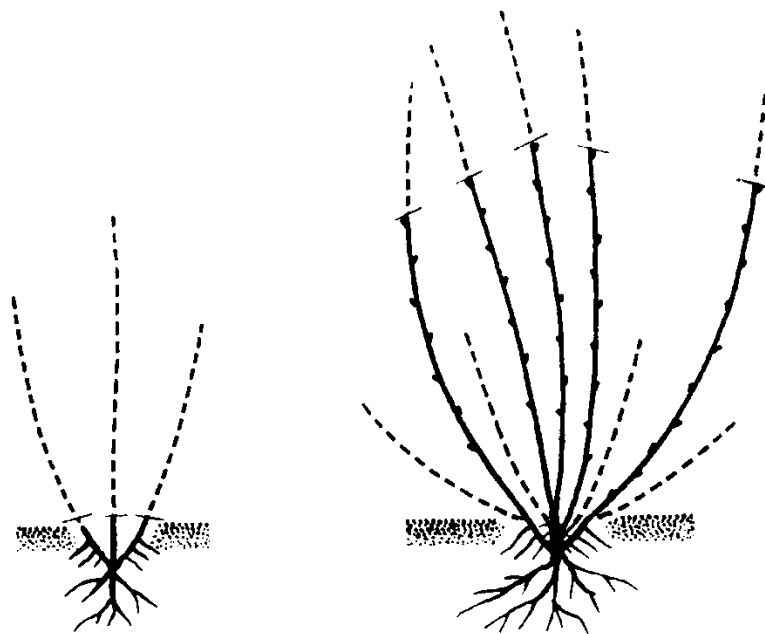

RYBÍZ

RYBÍZ - KEŘOVÝ

Keř černého rybízu

před řezem

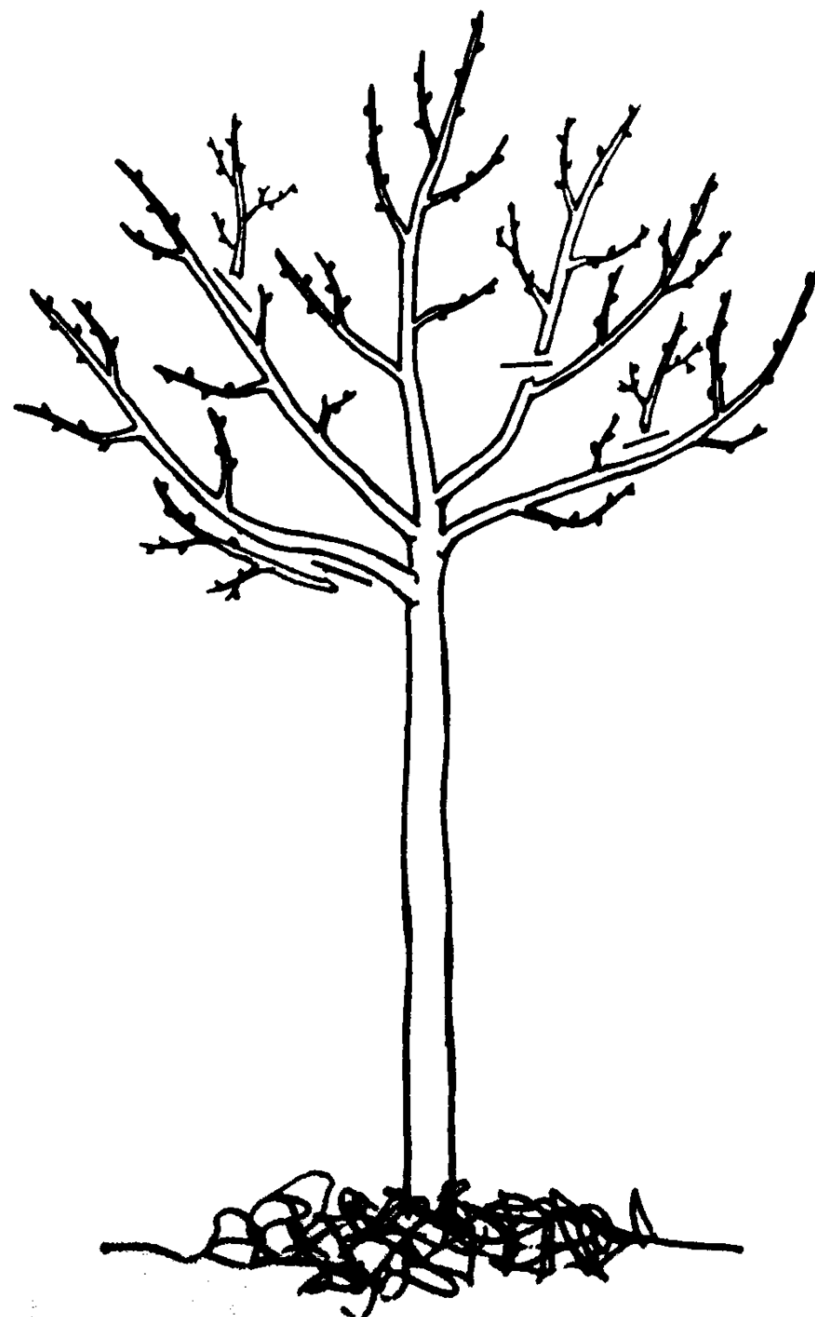
po řezu

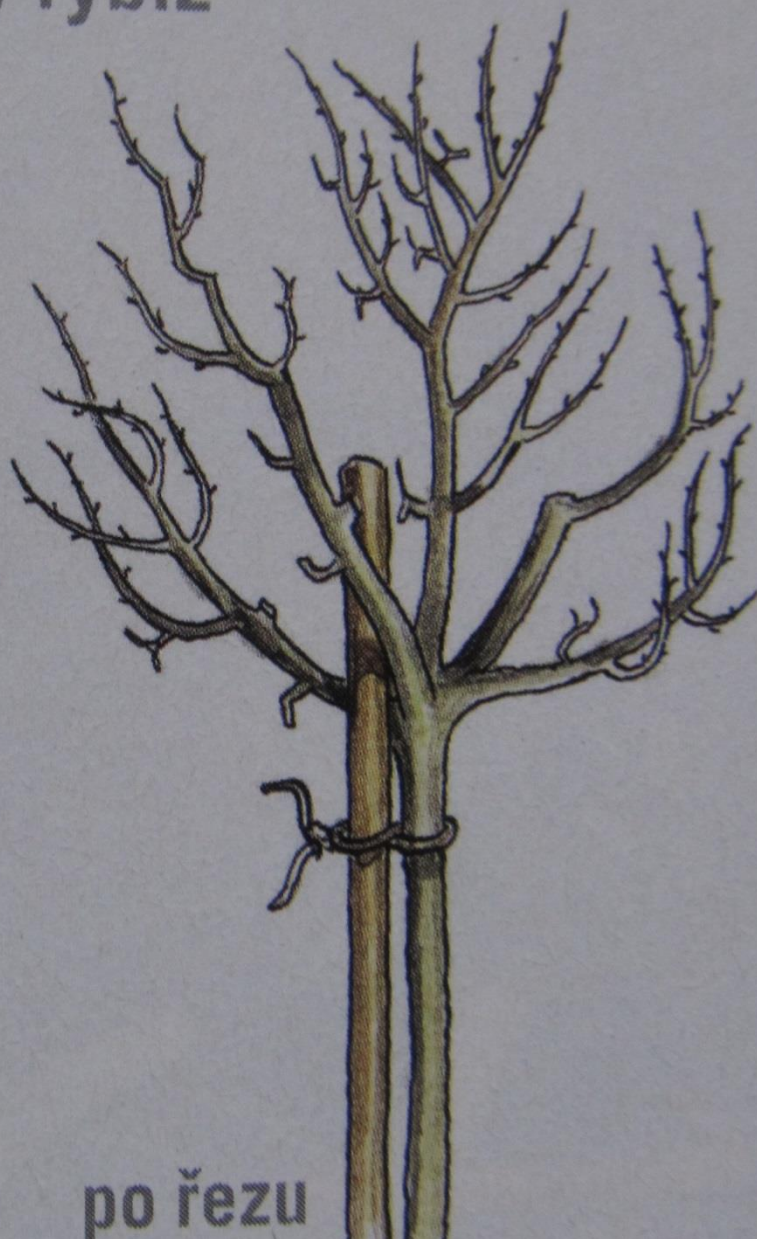
RYBÍZ - STROMKOVÝ

Stromkový rybíz

před řezem

po řezu

Josta

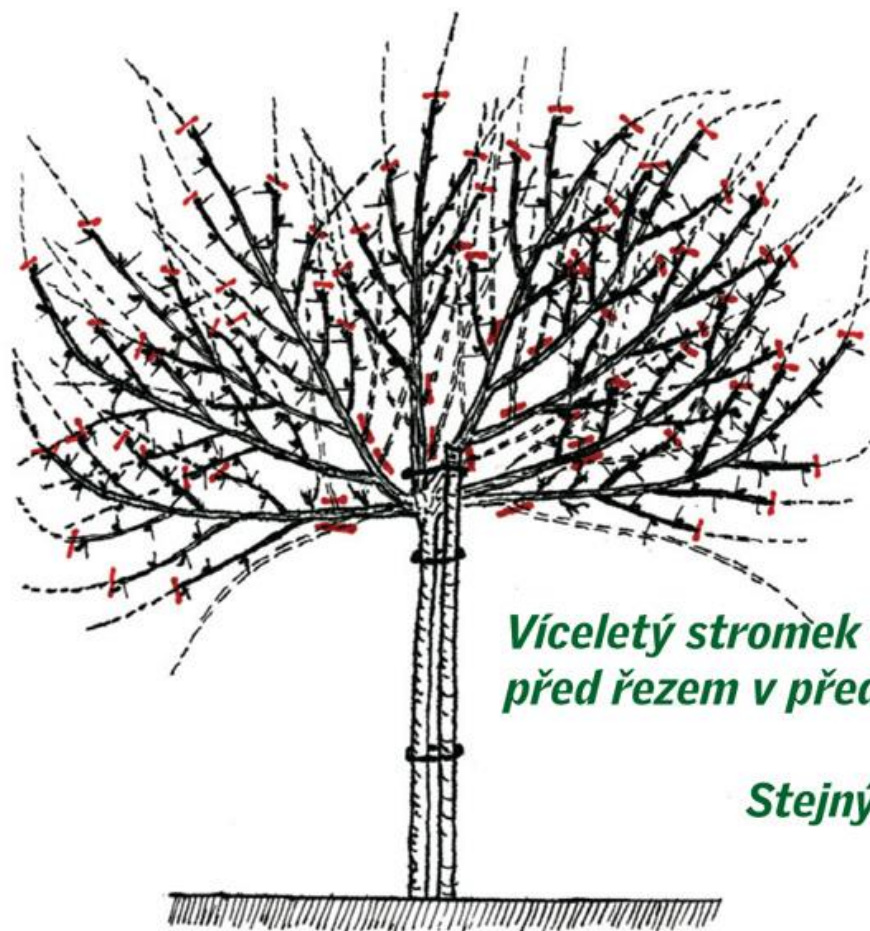
angrešt x černý rybíz

ANGREŠT

ANGREŠT - STROMKOVÝ

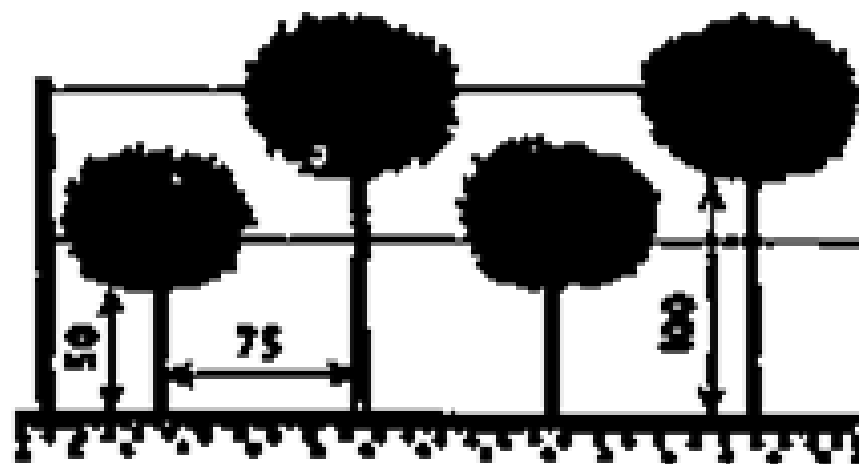
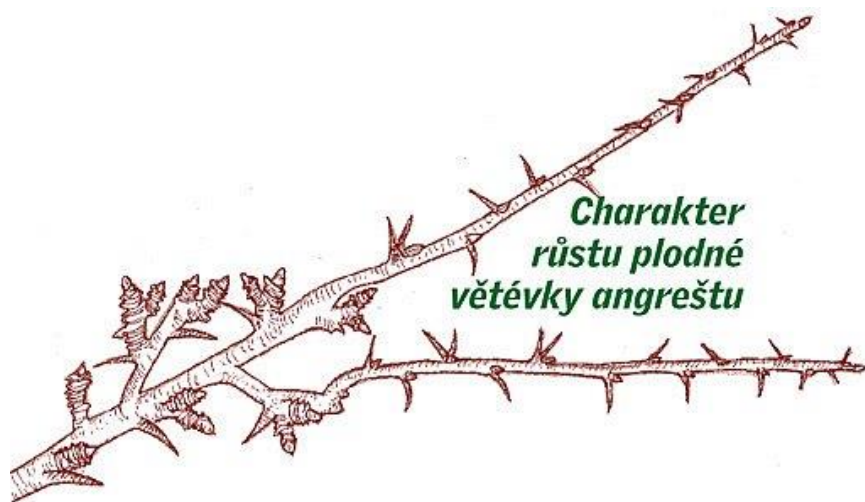
*Víceletý stromek angreštu
před řezem v předjaří*

Stejný stromek po řezu

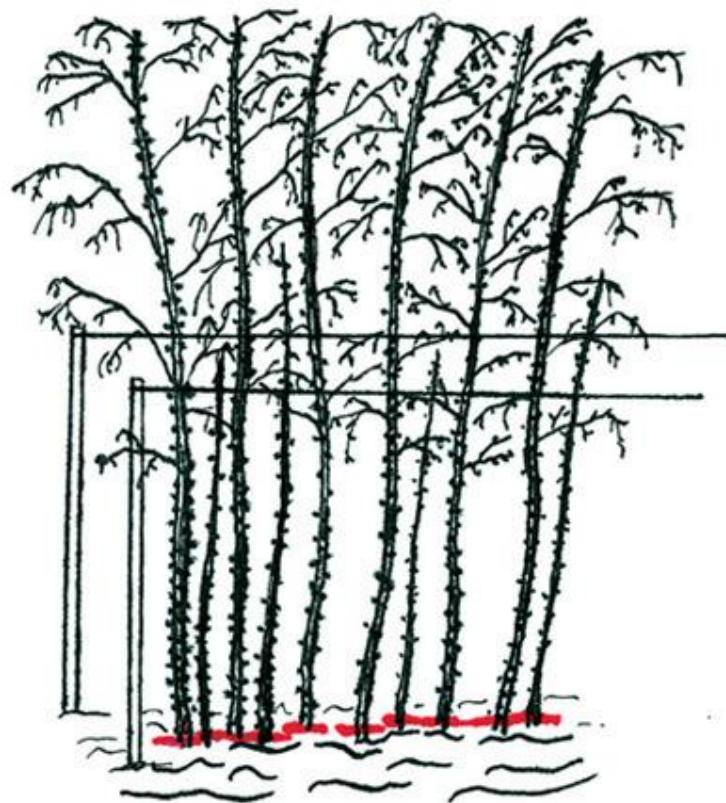

MALINÍK

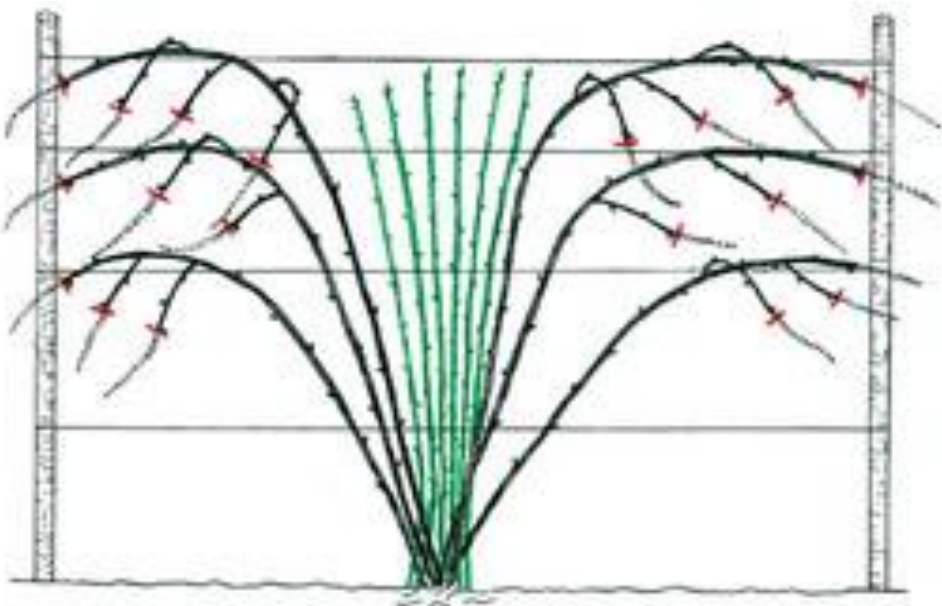
Všechny odpložené výhony maliníku po sklizni sestříhneme těsně u země. Necháme jen dostatečně silné mladé výhony, ty slabé a krátké rovněž sestříhneme těsně u země.

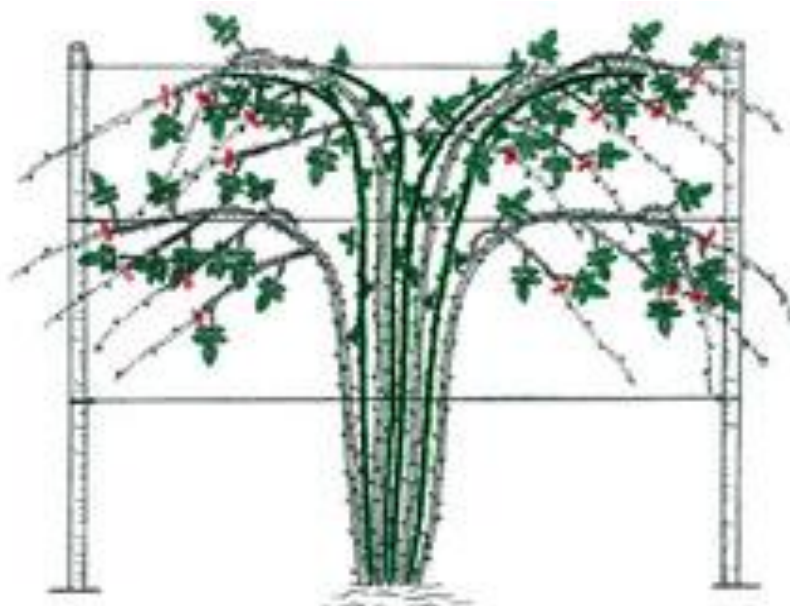
U remontantních podzimních odrůd je lepší využívat bohatší podzimní sklizeň (srpen, září) než plodnost letní (červenec). Z hlediska plodnosti je proto výhodnější odstranit na počátku jara všechny výhony těsně u země. Nové jarní výhony pak porostou bujněji a na konci léta budou bohatě plodit.

Ostružiník

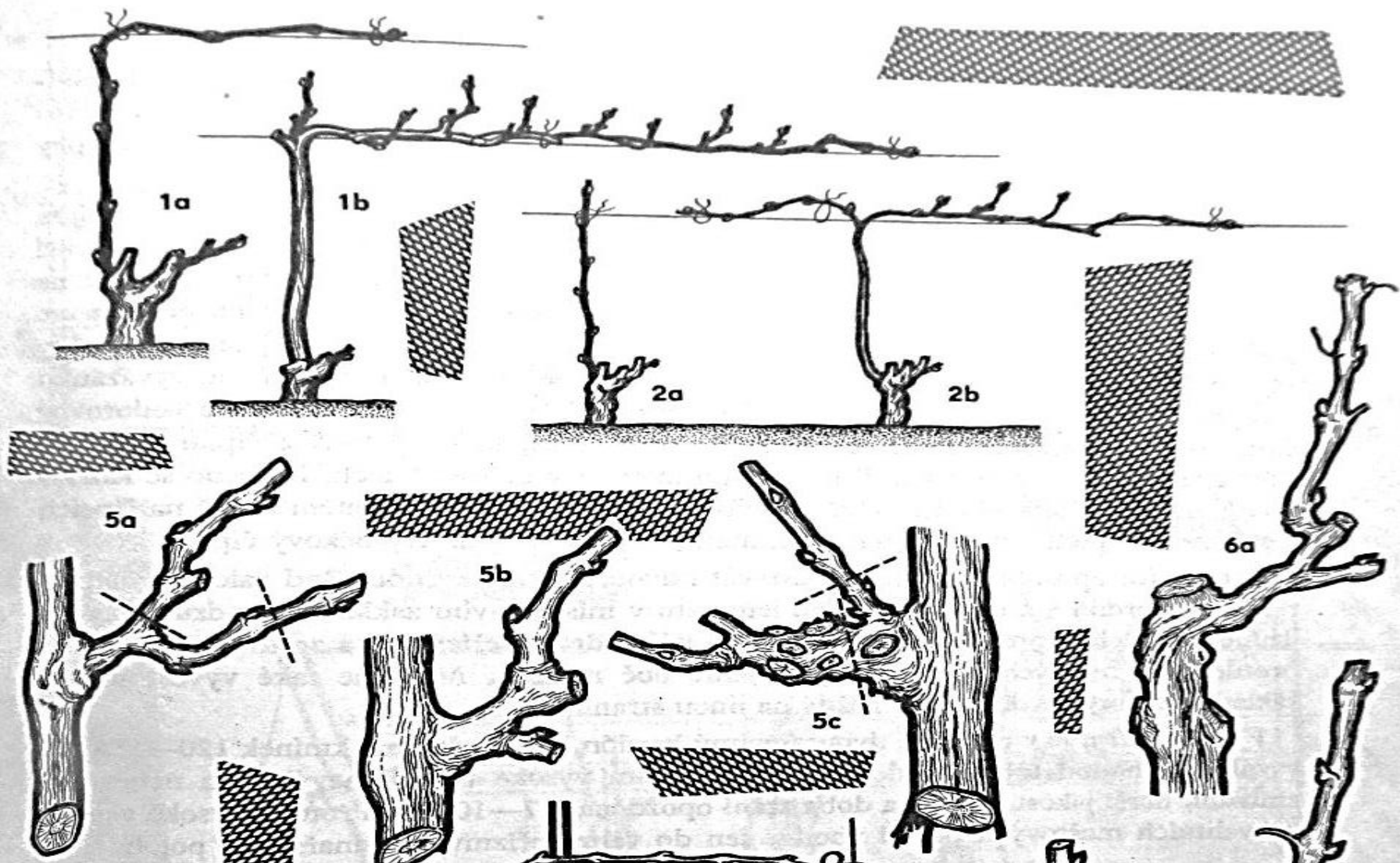
Bezostnnité poléhavé ostružiníky (Thornfree, Smoothstem), jejichž výhony dosahují délky až 3 m, se bez opory neobejdou. Mladé výhony vedeme nejdříve vzhůru a pak vějířovitě na obě strany až do převislé polohy. Ohnutím hlavních výhonů podpoříme tvorbu postranního plodného obrostu, který na jaře zakrátíme na tři pupeny. Odpložené pruty po sklizni odřežeme až u země.

Bujně rostoucí poléhavý ostnnitý ostružiník (Theodor Reimers) vyvázaný na drátěnce. Hlavní pruty s postranními plodnými výhony na jaře zakrátíme na tři pupeny, z nich vyrostou letorosty, které kvetou a plodí. Nově vyrůstající výhony je třeba zpočátku udržovat ve svislé poloze, aby převládl terminální růst vrcholu nad růstem postranních letorostů. Postranní výhony se vytvoří ohnutím hlavních výhonů do vodorovné až převislé polohy. Odpložené pruty necháme na drátěnce přes zimu, budou chránit před mrazem mladé pruty. Na jaře je pak odřežeme až u země.

RÉVA VINNÁ

Děkuji za
pozornost

Ing. Vojtěch Ptáček, Ph.D.

<http://vojtaplacek.webnode.cz>